

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 30

POLIGONE NAKTĮ

Politikos apžvalga

PRANCŪZŲ UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIO KELIONĖS PO EUROPA PASĖKOS

Jau žinome, kad prancūzų užsienių reikalų ministeris Barthou apvažinėjo Balkanų valstybes, viešėjo Lenkijoje ir Čekoslovakijoje ir pagaliau buvo Londone. Dabar visos Europos spauda stengiasi sudaryti tos kelionės balansą. Pati prancūzų spauda apie šią kelionę rašo, kaip apie triumfo žygį. Ir kitų valstybių spauda pripažįsta, kad Barthou daug laimėjo. Pirmasis jo kelionės tikslas buvo atstatyti santykius tarp Čekoslovakijos ir Lenkijos. Mat, jų santykiai buvo suirę. Suiro jie dėl to, kad dėl ginčijamos provincijos santykiai tarp Čekoslovakijos ir Vengrijos blogi, o lenkai, kurie yra vengrų draugai, norėtų, kad ta provincija priklausytų ne Čekoslovakijai, bet Vengrijai, kitaip jie neturi betarpiškų sienų su vengrais, o čekoslovakai turi kaip tik betarpišką sieną su Sovietų Rusija, o tas lenkams baisiai nepatinka. Čia yra slavizmo pavojus lenkų ir vengrų kultūrai. Todėl ir lenkai su vengrais svajoja apie katalikių valstybių uniją, kuri apsuptų Čekoslovakiją iš visų pusių. Tą idėją remia ir Popiežius, bet to nenori prancūzai, nes Čekoslovakija yra ištikimiausias jų draugas. Štai kodėl Barthou važiavo į Varšuvą, nors pastaruoju metu prancūzų — lenkų santykiai ir buvo atšalę. Antras jo kelionės tikslas buvo užtikrinti Balkanų valstybių ir Lenkijos draugystę prancūzams, nes vokiečiai varo smarkią propagandą ir Balkanuose ir Lenkijoje (Lenkijoje buvo pats Goebbels). Trečias kelionės tikslas buvo susitarti su Sovietų Rusija ir atstatyti santykius su sovietais, kaip buvo prieš karą su Rusija. Tačiau dirva dar neparuošta, kad prancūzų užsienių reikalų ministeris galėtų stačiai vykti Rusijon ir todėl norėjo šitą tikslą pasiekti per prancūzų draugus, Mažosios Santarvės valstybes. Mažosios Santarvės valstybės kaip tik mielai prisideda prie šio darbo, ypač Rumunija, kuri yra užgrobusi Rusijos plotus ir dabar turi progą susitaikyti su sovietais paliekant šį klausimą atvirą. Šiems prancūzų tikslams priešinas Italija, bet ne taip smarkiai ir manoma, kad prancūzams pavyks su jais susikalbėti.

LIETUVOS UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIS PAKVIESTAS Į MASKVĄ

Spaudos žiniomis Sovietų Rusijos užsienių reikalų komisaras pakvietė Lietuvos užsienių reikalų ministerį Lozoraitį atvykti rugpiūčio pradžioje į Maskvą. Liepos gale žada būti Maskvoje Estijos užsienių reikalų ministeris Seljama. Įdomu, kad jį lydės Pabaltės skyriaus direktorius. Be abejo bus per šiuos vizitus kalbama apie Pabaltės sąjungos sudarymą ir Sovietų Rusijos vaidmenį šiai sąjungai.

HITLERIO PASITEISINIMAS DĖL VOKIETIJOS ĮVYKIŲ

Po Vokietijos vidaus įvykių, kada buvo paties Hitlerio įsakymu nužudyti keliasdešimt hitlerininkų vadų ir Hitlerio artimiausių draugų bei bendradarbių, Hitleris sušaukė Reichstagą (parlamentą) ir pasakė pasiteisinimo kalbą. Jis kalbėjo prieš Reichstagą, kaip prieš teisumą ir stengiasi pateisinti savo žygius. Spauda nurodo, kad tai yra Hitlerio silpnumo žymė (jis niekuomet taip nekalbėjęs), ir jo padėtis svyruoja. Mat, kariuomenė su juo nesugyvena ir kalbama apie artimiausiu laiku kariuomenės diktatūrą Vokietijoje.

ANGLŲ SPAUDA APIE VOKIEČIŲ SANTYKIUS SU KAIMYNAIS

Anglų spauda labai daug rašo apie vokiečių santykius su kaimynais. Svarbiausias ir įtakingiausias anglų dienraštis Times rašo, kad dabar Vokietija jau galutinai nustojo būti kultūringa valstybė, nes nė viena kultūringa valstybė neleidžia savo spaudai taip begėdiškai rašyti apie kaimynus ir savo piliečiams tokiu būdu išsišokti, kaip tai daro vokiečių vyriausybė. Anglų spauda dar cituoja vokiečių laikraščių Lietuvos plūdumus dėl naujos Klaipėdos krašto tvarkos.

LIETUVOS — ANGLIJOS PREKYBOS SUTARTI PASIRASIUS

Dabar spauda plačiai rašo apie neseniai sudarytą Lietuvos Anglijos prekybos sutartį. Didžiausias valstybės rūpestis yra užsienių prekyba, ypač eksportas. Mat, visos valstybės stengiasi kuo daugiau eksportuoti ir kuo mažiau importuoti, kad jų auksas neišplauktų į kitą valstybę. Todėl jeigu norima ką nors parduoti vienai valstybei, reikia iš jos ką nors pirkti. Lietuva yra agrarinis kraštas, todėl aišku, kad ji gali parduoti žemės ūkio ir gyvulininkystės produktų, o pirkti fabriku dirbinius. Tokiomis sąlygomis prekiauti galima, žinoma, labiausia su vokiečiais ir anglais. Anksčiau pirmi Lietuvos prekyboje buvo vokiečiai. Dabar 1930 m. jie nupirko apie 60% viso mūsų eksporto. Vėliau pradėjo pirkti mažiau ir varžyti prekybą su Lietuva, ir 1933 m. nupirko tik apie 32% mūsų eksporto. Anglai kaip tik atvirkščiai: 1930 m. nupirko apie 19% mūsų eksporto, o 1933 m. jau apie 45%. Aišku, kad mums verčiau iš anglų pirkti dirbinius. Tas privedė prie derybų su anglais. Pavyko susitarti Lietuvai gan palankiomis sąlygomis. Tokiu būdu dabar prasideda naujas etapas Lietuvos užsienių prekyboje.

STIPRINAMOS ANGLŲ ORO JĖGOS

Anglai vėl stiprina savo oro jėgas. Mat, jie ligi šiol stengėsi stiprinti laivyną, kad jis būtų stipriausias visame pasaulyje. Iškilus oro karo reikšmei jie pradėjo stiprinti oro jėgas.

RYTŲ PAKTAS IR PABALTĖS VALSTYBĖS

Estų užsienių reikalų ministeris Seljama šiomis dienomis pareiškė spaudos atstovams apie Pabaltės valstybių vaidmenį rytų pakte (rytų Locarno). Pasak jo, Pabaltės valstybės čia turės bendradarbiauti su Sovietų Rusija, Lenkija, Vokietija, Prancūzija ir Čekoslovakija. Pirmoje eilėje tos visos valstybės turės garantuoti Pabaltės valstybių nepriklausomybę, kitaip paktas neturi jokios prasmės. Vėliau Seljama pažymėjo, kad sąryšy su šiuo paktu gali iškilti lietuvių — lenkų santykių klausimas. Kaip šis klausimas bus išspręstas, kol kas sunku pasakyti.

Klaidų atitaisymas

Š. m. „Kario“ Nr. 29 rašinyje „Lietuvos karo aviacijai penkiolika metų“ yra įsibriovusios šios korektūros klaidos:

569 pusl., antroje skiltyje, 10 eil. išspausdinta: Pirmas mūsų lėktuvus lietuvių (mjr. Stanaičio)... turi būti: *Pirmas mūsų lėktuvus lietuvių (mjr. Stašaičio)...*

570 pusl., pirmoje skiltyje, 30 eil. išspausdinta: ...aviacijos kursas, pakeliam į j. leit. laipsnį... Turi būti: *...aviacijos kursas, pakelti į j. leit. laipsnį...*

570 pusl., antroje skiltyje 28 eil. išspausdinta: ...lėktuvai tipo S.V.D... Turi būti: *...lėktuvai tipo S.V.A.*

31 eil. išspausdinta: ...lėktuvų tipo Amaldo A120... Turi būti: *...lėktuvų tipo Ansaldo A 120.*

32 eil. išspausdinta: ...lėktuvų tipo C F 20... Turi būti: *...lėktuvų tipo C R 20...*

571 pusl., pirmoje skiltyje, 9 eil. išspausdinta: ...nupirko du lėktuvus „Martinsyde“ F 4d tipo... Turi būti: *...nupirko du lėktuvus „Martinsyde“ F 4 tipo...*

41 eil. išspausdinta: ...nusileido pilotas majoras Perekas... Turi būti: *...nusileido pilotas majoras Perekas...*

Antroje skiltyje, 13 eil. išspausdinta: ...lėktuvais Ansaldo Aizo... Turi būti: *...lėktuvais Ansaldo A 120...*

„Kario“ Nr. 29 psl. 578 rašiny: „Didžioji gegužinė“ įsibrovė žymi korektūros klaida. Ten parašyta, kad „Apie pietus jau Bubiuose knibždėte knibždėjo su viršum 500 žemaičių ir aukštaičių“. Turi būti: *„su viršum 5000“...*

Renkimės Jūros Dienai, ji įvyks š. m. rugpiūčio mėn. 12 d.

Laidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius

Redaktorius mjr. Balčiūnas

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr
KAINA: visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

Šių dienų kario uždaviniai

Šių dienų Lietuvos karys, žvilgtelėjęs į netolimos praeities literatūrą, atsiminimus, gyvus pasakojimus, sužino nepriklausomybės kovų dalyvių siekimus, uždavinius. Anais laikais visus būrė bendras tikslas: iškovoti laisvę. O dabar, pasiekus tikslą, argi jau žuvo tėvynės gynėjo idealai, uždaviniai? Argi vien liko tik laukti rankas sudėjus naujų širvintų, Giedraičių, Radviliškio, Dauguvos, kuriose galėtų išlieti jaunystės entuziazmą, parodyti ką gali nuveikti jaunas lietuvis? Žinoma, ne!

Šiandien karys jau turi naujus, bėgamojo laiko ir didžiųjų tautos vyrų iškeltus šūkius, naujus nurodytus Lietuvos kelius. Dabartinis gyvenimas reikalauja iš tautos kūrybinio darbo, laisvos tėvynės pamatų stiprinimo. Tėvynei reikia medžiaginiai, fiziniai ir dvasiniai stiprių, gyvenimo užgrūdintų vyrų, kurie visad ir visur būtų tinkami, reikiant, tėvynei padėti ir jos vardui bei garbei kelti. Tauta gyva ne praėjimui ir ne vien dabartimi, bet darniu šviesios ir gražios ateities siekimu, kūrimu.

Dažnai sakoma: „Kokia jaunuomenė, tokia ir tautos ateitis“. O aš dar pridursiu: kokia kariuomenė — tokia ir jaunuomenė. Šiais laikais didelė jaunuomenės dalis visiškai pasirengia gyvenimui, ir tuo pačiu tautos ateičiai, tik karių eilėse. Vadinas, mūsų tautos likimas, iš dalies, yra ir kario rankose.

Jeigu karys atsakingas už tautos ateitį bei jos gerovę, tai jis turi gerai žinoti ir ko iš jo reikalauja tauta, kokie jo šių dienų uždaviniai. Tik gerai pažindamas savo ir tautos uždavinius, karys sėkmingai juos išspręs ir įvykdys.

Šiomis eilutėmis ir bandysime surasti svarbiausius dabartinius kario uždavinius.

Patį svarbiausią kario uždavinį apibrėžia vienas mūsų karo statuto paragrafas: „Kiekvienas karys yra Lietuvos respublikos gynėjas“. Todėl kario švenčiausia pareiga bei uždavinys — būti tikru, idealiu tėvynės gynėju. Reikia atminti, kad kariuomenėje tarnaujame ne iš prievartos, ne medžiaginiais sumetimais, bet idėjos, tėvynės meilės vedami. Tos idėjos, kuri teikia jaunuolio sielai erelio sparnus, kelia jo dvasią aukštyn, aprūpina energijos ir gyvybės išteklius, paragina prie didžių ir kilnių žygių. Karys, turįs idėją ir jos siekiąs, jaučia skaidrią laimę ir gyvenimo prasmę.

Karys kūrybiškai idealizmo nuteiktas lengvai per pusantų metų tarnybą kariškai išugdys savo dvasią ir protą. Įvairios karinės pamokos, paskaitos, referatai, vakarai, šventės, kariškos filmos, kariškoji literatūra: statutai, žurnalai, knygos ir t. t. sumaniai atliekamos, klausomos, studijuojamos pašalins bloguosius palinkimus, žmogiškąsias silpnybes, trūkumus ir kariškai išstobulins jo charakterį. Tik tomis padedamomis priemonėmis įgyjamas patriotizmas, orientacija, drąsumas, pasitikėjimas savimi ir kitos būdo dorybės. Be minėtų privalumų karys, jau nebe karys ir be to, men-

kas pilietis civiliniame gyvenime. Taigi, antras kario uždavinys — visuomet ir visomis priemonėmis kariškai ugdyti savo dvasią ir protą, rengtis ne vien karui, bet ir civiliniam gyvenimui.

Kariškoji dvasia gali klestėti tik sveikame kario kūne. Tad, trečias kario uždavinys — kuo daugiausia kariškai fiziškai ugdyti savo fizines jėgas. To ir siekia mūsų kariškoji vadovybė. Kasdien karys gauna po valandą ar daugiau laiko kūno kultūrai. Įvairiarūšis sportas, be sportuojančio sveikatos, kūno stiprinimo, teikia daug reikšmingų ir būtinų privalumų būsimam kovų lauko dalyviui. Tik reikia daugiau dėmesio kreipti į įrankių ir lauko gimnastiką, kuri puikiai sustiprina, išlavina rankas, kojas, plaučius, raumenis ir t. t. Ir tankinė rikiuotė, kuri daugeliui atrodo nereikalingu piūklų, gerbtina. Čia priprantama prie vienodumo, drausmingumo, griežtumo, greitos orientacijos ir t. t. Ir kitose sporto šakose protingai ir su saiku lavinantis galima kariškai sustiprinti kūną, parengti jį sunkioms tėvynės gynėjo pareigoms.

Ateities karai — tautų karai, kartu bus ir technikos karai. Todėl mūsų karys, dvasiškai ir fiziškai stiprėdamas, turi siekti įgyti teoretinių ir praktinių naujausių karo technikos žinių, uoliai mokytis kariavimo meno. Sažiningas ir stropus karo technikos ir kariavimo dėsnių pažinimas irgi būtinas kario uždavinys — ketvirtas. Ar tai manevrinėj rikiuotėj, ar žygiuose, ar šaudykloje, ar klasėje, ar kituose kariškuose veiksmuose karys turi puikiai orientuotis, viską sažiningai atlikti, mokytis.

Karys, nors ir ne politikas, tačiau vis dėlto turi sekti savo tėvynės ir viso pasaulio svarbiausius įvykius. Su visa visuomene kartu džiaugtis, liūdėti, bet nenusiminti ir visuomet būt pasirengusiu tėvynei padėti, nesigailint net savo gyvybės. Palaikyti su visuomene glaudžius draugiškumo ryšius — penktas kario uždavinys.

Čia trumpai išskėliau svarbesnius kario uždavinius. Nuo jų vienokio ar kitokio išsprendimo pareina ir kitos jo gyvenimo reikšmingos smulkmenos. Karys, pripratęs kariuomenėj tinkamai atlikti savo pareigas, uždavinius, ir civiliniame gyvenime daug gero duos sau ir savo tautos ateičiai. Jis niekuomet nepamirš puikių kariško gyvenimo valandėlių. Niekuomet nepamirš taip brangaus ir sunkiai įgyjamo garbingo tėvynės gynėjo vardo, jo pareigų ir uždavinių. Toks karys bus tvirta gražiųjų tautos ateities rūmų plytelė.

P. S.

Kr. Aps. Min. išvyko atostogų

Krašto apsaugos ministeris gen. ltn. Šniukšta liepos 22 d. išvyko atostogų. Krašto apsaugos ministerį pavaduoja ministeris pirmininkas J. Tūbelis.

1934 m. liepos 26 d.

Mūsų lakūnų sutikimas Kauno aerodrome: 1. min. pirm. J. Tūbelis, 2. kr. aps. min. gen. Šniukšta, 3. plk. ltn. inž. Gustaitis. Smečechausko foto

PARLĖKĖ

Parlėkė Kaunan liepos 19 d., lygiai 18 valandą, mūsų lakūnai, baigę savo kelionę po Europą.

Mūsų didvyrių sutikti dar prieš 18 val. į karo aerodromą atvyko ministeris pirmininkas J. Tūbelis, krašto apsaugos ministeris gen. Šniukšta, švietimo ministeris prof. Tonkūnas, teisingumo ministeris St. Šilingas, daug aukštų karininkų, diplomatų, valdininkų, visuomenės veikėjų, nuostabiai daug žurnalistų, užsienio spaudos atstovų, tūkstantinė kauniečių minia.

Aviacija savo viršininko parlekiant laukė visa išsirikiavus.

Čia visų susirinkusių vienas tikslas: širdingai pasveikinti mūsų erelius, tėvynės garbei atlikusius didelį žygį. Jų žygis pasauliui parodė lietuvių proto pajėgumą, drąsą, patvarumą, ryžtumą.

Toli žydrioje padangėje pasirodo trys taškai. Visus laukusius apėmė džiaugsmas. Trys galingi paukščiai jau ant aerodromo. Apsuka ratą, lyg pasiilgę savo laikinosios sostinės Kauno.

Pralekia pro publiką, gražiai išsiskirsto ir vienas po kito tupia. Minia sveikina lakūnus, mojuodama.

Visi trys lėktuvai privažiuoja prie estrados, kur jų laukė vyriausybė, kariuomenės vadovybė. Tuoju iš lėktuvų išlipa plk. ltn. inž. Gustaitis ir kiti lakūnai. Ministeris pirmininkas J. Tūbelis, kiti ministrai, kariuomenės viršininkai eina sveikinti lakūnų. Lakūnų veiduose nematyti nuovargio, o vien tik džiaugsmas. Čia ponios plk. ltn. inž. Gustaitį apkrauna rožėmis, kurias jis padalina visiems parlėkusiems lakūnams. O filmuotojų, fotografų, iš visų pusių!

Aviacijos viršininkas plk. ltn. inž. Gustaitis pasisveikino su išsirikiavusiomis aviacijos dalimis, paskum automobiliu kartu su kitais parlėkimo dalyviais pravažiavo pro publiką. Minia sveikino su entuziazmu.

Aviacijos karininkų ramovėje lakūnams buvo paruoštas užkandis, kur dalyvavo vyriausybės nariai ir žurnalistai. Čia linksmoje nuotaikoje parlėkimo dalyviai lakūnai pasidalino išpūdžiais, parsivežtais iš kelionės.

Mūsų lakūnai visur pasirodė labai punktualūs.

Pirmasis mūsų eskadrilės kelionės etapas Kaunas — Stokholmas, esant labai gražiam orui, pasirodė visai lengvas. Jūroje apie 140 m nuo kranto pralėkė pro mūsų pasienio policijos laivą. Pati jūra buvo labai rami. Lėkė 800 m aukštumoje. Kiek palėkę pamatė Švedijos krantus, vėliau ir patį žemyną. Švedijoje labai daug ežerų, dėl to ten labiau išsiplėtusi hidroaviacija. Stokholmo aerodromas nevisai arti nuo miesto.

Švedai sutiko labai širdingai.

Antrasis kelionės etapas Stokholmas — Kopenhaga niekuo nepasižymėjo. Kopenhagoje viešėjo trumpai, ir tą pačią dieną išlėkė į Amsterdamą.

Trečiasis kelionės etapas Kopenhaga — Amsterdamas buvo labai sunkus. Teko lėkti jūra per rūką. Matomumas buvo blogiausias. Vokiečiai savo teritorija lėkti neleido, dėl to reikėjo lėkti jūra, ir kelionė pailgėjo 250 kilometrų. Tačiau mūsų lakūnai visus sunkumus nugalėjo.

Amsterdame buvo sustota taip pat trumpam. Čia mūsų viršininkas kalbėjo su garsiuoju Foker'iu, kurs karo metu buvo didelis išradėjas aviacijos srityje. Jo

Mūsų lakūnai Prahoje prie nežinomo kareivio kapo, grojant Lietuvos himną: iš kairės į dešinę — plk. ltn. Gustaitis, mūsų pasiuntinys J. Aukštuolis, pasiuntinybės sekretorius Pr. Sidzikauskas, generolas Vobratilek, mūsų lakūnai ir kiti.

konstrukcijos lėktuvų dar ir dabar yra pas mus užsilikę.

Ketvirtosios kelionės etapas Amsterdamas — Briuselis labai trumpas. Belgijoje, nors viešėjo trumpai, bet laiką praleido labai smagiai. Belgų lakūnai labai daug žino apie Lietuvą. Išlekiant iš Briuselio, eskadrilę palydėjo 6 lėktuvai. Belgijoje sunku orientuotis: daug plentų, geležinkelių, vieno do didumo miestelių, tad iš oro sunku skirti, kuris kur miestelis.

Penktasis kelionės etapas Briuselis — Londonas buvo nelengvas. Lėkė virš debesų. Debesys buvo labai tiršti. Lekiant rikiuotėje nematyti viens kito.

Anglijoje teko matyti didžiulę anglų karo aviacijos šventę. Šventėje dalyvavo apie 100 lėktuvų. Žiūrovų buvo apie 150.000. Mūsų lakūnai buvo pristatyti Angijos aviacijos ministeriui ir Waleso princui. Plk. ltn. inž. Gustaitis su princu kalbėjosi. Princas laikosi labai paprastai, kukliai.

Anglų aviacijos šventė buvo labai įdomi. Čia parodyta įvairių dalykų: graži oro rikiuotė, akrobatika, inscenizuotas bombardavimas, dirbtinis užpuolimas. Inscenizuoto bombardavimo metu buvo sudegintas tam tikslui pastatytas trobesys. Puolimo metu vieno lėktuvo sugedo motoras, lakūnas norėjo tūpti, bet, užkabinęs sparnu žemę, apsvirtė ir užsidegė. Vieną lakūną išgelbėjo, antrasis žuvo. Bet nelaimės dėl šventės įvairumo daug kas nė nepastebėjo.

Kitą dieną po šventės tame pačiame aerodrome buvo naujausių lėktuvų tipų demonstravimas aviaci-

Sakalai sugrižo

Laukėm...

Dieną ir naktį akys jausmingos
Dangų stebėjo.

Šešios. Lėktuvai — žvilgsniai sustingo.
Erdvės drebėjo.

Tai grįžo jie — lakūnai drąsūs,
Akims bežiūrint, rankoms bemosuojant.

Žemė.

Žali anbukai, žaliai dirvone
Sparnus jau glaudžia.

Tyli minutė, kilni svajonė —
Motorai gaudžia.

Tai grįžo jie — lakūnai drąsūs,
Žaliais lėktuvais su baltu kryžium.

Valio!

Šūkliai griausmingi lakūnus lydi,
Veidai nušvinta.

Garbė drąsuoliams, vainikai žydi
Tik jiems supinti.

Tai grįžo jie — lakūnai drąsūs,
Akims bežiūrint, rankoms bemosuojant.

Garbė.

Nuskriaustą tautą pasaulis žino,
Mūs prižadėta

Atsilankyti prie Gedimino
Keliais žvaigždėtai.

Dar grįš iš Vilniaus lakūnai drąsūs,
Žaliais lėktuvais su baltu kryžium. . .

VI. Burkauskas

Pasitikus: lėktuvai važiuoja poilsio, publika skirstosi

jos specialistams. Tokių demonstravimų, paprastai, suvažiuoja pažiūrėti iš viso pasaulio aviacijos specialistai. Prie vieno lėktuvo atsitiktinai mūsų lakūnai susitiko su lenkų lakūnais.

Anglai paskiausiai labai susirūpinę savo aviacijos plitimu ir pačių lėktuvų tobulinimu. Todėl naujų

lėktuvų demonstravimų būna gana daug.

Po lėktuvų demonstravimo svečiai buvo pakviesiti ten pat aerodrome užkasti, kur sukviesta buvo apie 1.100 žmonių.

(B. d.)

Av. kpt. J. Č.

Paveikslingas atsargos karys

Kalbama, kad Lietuvoje yra tokia vieta, iš kurios girdėti, kaip gieda trijų valstybių gaidžiai.

Gal ir yra tokia vieta, bet giedant gaidžius aš negirdėjau.

Ar jūs esat juos girdėję, — aš nežinau... Bet aš žinau, kad yra vieta, kur sueina trijų kaimų laukai. Toje vietoje stovi nepriklausomybės kovų dalyvio — naujakurio husarų vachmistro Dundulio ūkis.

Dundulis, gavęs iš parceliuojamo dvaro sklypą, vedė pasiturinčio ūkininko Gavėnės dukterį Angelę. Ji ne vien tik savo skaistybę ir grožį atsinešė į Dundulio statomus namus, bet kraitį ir pinigų.

Kiek atsinešė pinigų, — aš nežinau, bet gerų žmonių kalbama, kad senis Gavėnė savo žentui tūkstančius atskaitęs.

Dundulis pasistatė gerus pavyzdingus trobesius, o Angelė sukūrė malonų jaukų šeimos židinį.

Iš šalies žiūrint, ko daugiau reikėtų — gyvenk ir džiaukis!

Bet ne!

Dundulis suprato, kad atsargos kario veikimas ir siekimai nepasibaigia šeimos rėmuose. Jis jautėsi įpareigotas savo dvasioje visuomenės nariu būti — tarnauti ir dirbti tėvynės labui.

Jeigu taip — tai neatsitiktinai įvyko, kad trijų kaimų jaunimas sustojo ties atgijusios Lietuvos kario durimis.

Ir vietoje robaksų, naktibaldų ir šventadieniais pražūtingo tingėjimo, — jaunimas ėmėsi knygos, statuto, rikiuotės ir gynam ore kultūringo sveiko sporto. O tautos vyrų paleistas šūkis: „Vyrų, ant žirgų!“ Dundulio buvo greitai sugautas-suprastas.

Po kiek laiko iš rimto darbo jaunimas ne vien tik gražiai ir taisyklingai mokėjo nusėdėti ant žirgų, bet ir paukščiais lėkti per kliūtis.

Taip susicementavęs apie Dundulį trijų kaimų jaunimas nugali ir kliūtis, pastojusias jiems kelią.

Jonas Kukaitis

Visa Lietuva šveskime Jūros Dieną. Kas tik gali, vykime tą Dieną į Klaipėdą ir ten prisiekime dėti visas pastangas įsitvirtinti jūroje ir ją ginti, kaip savo gyvybę. Jūroje įsitvirtinti — tai Lietuvos galybės ir šviesios ateities sąlyga.

Šalinkime iš savo tarpo nerangumą

Kiekvienas žmogus iš prigimties turi atsinešęs su savimi įvairių dvasios ir būdo savybių, kurios, jam augant, tobulėja įgaudamos iš aplinkos teigiamų ar neigiamų ypatybių. Vieni iš mūsų esame labai netikę, susmukę, žodžiu, tokie, kuriems darbo skubotumas kaulų nelaužo, ar jį vikriai ir sąžiningai atlieka; o antrieji, priešingi pirmiesiems, judrūs, gyvi ir dirba kiekvieną smulkmenėlę su energija, kruopštumu, stengdamiesi kuo greičiausiai ją atlikti.

Nerangūs žmonės ir paprastą darbą dirbdami turi didelių nuostolių ne tik sau, bet savo šeimai ir tautai. Mes, lietuviai, esame darbštūs žmonės, bet nesirūpiname gautąjį darbą vikriai, greitai, energingai dirbti, ir tuo būdu laiką sutaupyti ir daugiau padirbti. Nei ūkininkas tarno, nei fabriko savininkas darbininko nelaikys tinkamu darbui, jei jis viską išlėto dirbs, nepaisydamas, ar to aplinkybės reikalauja, ar ne. Prisiminkime, kad daugumas įvairių fabriku, dirbtuvių ir šiaip pramonės įstaigų, kuriose prie sudėtingų mašinų dirba judrios, greitos ir staigios orientacijos žmonės, atlieka labai sudėtingas pareigas ir patys atsako už tvarką ir darbą.

Mums, kariams, dar labiau nedera būti nerangiems, nes mūsų kasdieninė tarnyba jau nuo pat jauno kareivio mokymo dienų aiškiai reikalauja būti energingais, sumaniais, greitai galvojančiais ir tinkamai mokančiais atlikti įvairias pareigas. Pasisakykime atvirai, kad yra tarp mūsų tokių, kurie iš tikro nerangūs. Aš labai daug stebėjęs veiksmų manevruose, kuriuose mes atliekame įvairių įvairiausias pareigas, pastebėjau, kad mes retkarčiais neparodome net nė mažiausių pastangų, kad galėtume viršininkams parodyti moką iš tikrųjų vikriai ir nesutūžusiai veikti. Puolimo, stabdymo, persekiojimo ar atakos metu, žodžiu, visur ir visada ten, kur reikia parodyti šiek tiek didesnis jėgų įtempimas, mes to neparodome.

Poligono metu, kur visi susirenka iš įvairiausių dalinių, kad tinkamai išmokytų veikti panašiose į tikrąsias kautynes sąlygose, turėtų labiausiai pasireikšti noras būti energingesniems ir kruopštesniems. Nelaikykime tai kokia sunkenybe, bet džiaukimės, kad mums viskas viršininkų su noru teikiama. Argi galime pateisinti tokį pėstininką, kuris, atsitraukimo metu bėgdamas nuo priešo, 200 m bėga 1 min. 30 sek. Čia bus ėjimas, ne bėgimas. Nedera mums, vyrai, skūstis poligono manevrų darbo gausumu ir nuovargiu, nes šiųmetinis darbas yra labai lengvas palyginti su praeitais laikais. Įvairūs skatinimai, viršininkų raginimai, kad tik mestume tą nelaimingąjį nerangumą, praleidžiami mūsų pro pirštus. Daugiausia apsileidę esame tie, kuriems tenka likti rezerve arba šiaip mažai viršininkų pastebimose pareigose. Čia jau tikrai pasireiškia miegojimo menas. Pasiūstasis su pranešimu traukia sau per įvairius spindžius, takelius, taikindamasis prie lygios, sausos, nevarginančios vietovės, tuo pačiu labai gerai žinodamas, kokios pareigos kario, nešančio pranešimą. Paklaustas viršininko, kodėl nesitaiko prie vietos ir neskubina nešti, bet žingsniu eina, atsako, kad sunku esą bėgti, o tikrose kautynėse jis ir prie vietos taikintųsi ir skubėtų.

Galvokime, kaip norime, bet tokį apsileidėlį, kuris drįsta taip slinkti, kautynių laukas pirmąjį paklos ant savo patalo. Juk poligono manevrai kaip tik duoda daugiausia progos ir galimybės sudaryti tikrųjų kautynių sąlygas, nes iki dalyvauja visos ginklų rūšys didesniuose daliniuose, vietovė įvairi, o be to, kiekvieno pareiga yra stengtis, rūpintis viską vykdyti kautynių apystovose. Gal būt, kiti norėtų, kad iš tikrųjų ir poligono manevruose kovos šoviniais šaudytų.

Apgaila už „nuodėmes“ *Vaideliūno foto*

Kada baigiamas koks nors didesnių dalinių pratimas, tai per nagrinėjimą visi viršininkai mums prikiša, kad esame tinginiai ir nerangūs, o tai pirmoji manevro spraga. Ar pulsime lėtai, ar trauksimės apsnūdusiai, visuomet turėsime didelių nuostolių. Taigi, nelaukime, kol mus surikiavę po užsiėmimų duotų pastabų dėl neveiklumo ir aiškintų atskirų apsileidėlių padarinius, kurie pakenkė manevrui, bet ir menkiausią smulkmeną dirbkime atsidėję.

Visi mūsų statutų nurodymai pabrėžia, kad veiklumas, energija ir vikrumas yra pirmoji kario pareiga. Tegul mūsų viršininkai įsitikina, kad mes visi, eiliniai, turime jėgos ir noro viską sąžiningai ir vikriai dirbti, o nesąžiningus patys priverskime daugiau pasistengti, kad nežemintų mūsų skyriaus, būrio ar kuopos vardo.

Eilinis Poligonietis

ALGIRDININKAI RYZTINGI

2 p. p. futbolo komanda jau pačioje pradžioje labai puikiai užsirekomendavo ir per trumpą laiką spėjo įgyti ir kitų kariuomenės dalių simpatijas.

Pirmosios rungtynės buvo liepos 13 d. penkto pulko aikštėje su 5-to pėst. pulko futbolo komanda. Rungtynės baigėsi 2-ro pulko naudai 3:0 (0:0).

Liepos 18 d. algirdininkai žaidė A. Panemunėje, atskiros artilerijos grupės aikštėje su atskiros artilerijos grupės futbolo komanda.

Rungtynės baigėsi 2-ro pulko naudai 4:1 (1:0).

Labai gerai rungtynėse pasirodė sugebą sviedinį valdyti 2-ro pulko komandos žaidėjai *Valavičius Jurgis, Vasaitis St., Zumeris, Laurus* ir kit.

Taigi, 2-ro pėst. pulko futbolo komanda rimta jėga. Netrukus žada rungtis ir su kitų pulkų futbolo komandomis.

Jon. Str.

Alio! Alio!

Laiškas iš „ano pasaulio“

Mieli tėveliai, broliai, seserys ir tu mylimoji Onute! Visų pirma sveikinu Jus ir siunčiu labų dienų iš ano pasaulio. Taip, aš esu aname pasaulyje, tik nenusprendžiau: ar danguje ar skastykloje. Paukšteliai čiulba, upeliai čiurlena, gerai maitina, uogų ir pieno — kiek nori, rodos, rojus. Bet kartais taip spirgina, taip prakaitą varo, kad nenoroms pagalvoju: ar tik aš ne pragare?

„Brno“ raudonųjų pozicijoj (iš poligono). Andrikonio foto

Besvarstydamas šiuos sprendimo elementus, prisitaikiau prie vietos ir nusprendžiau pasiųsti jums pranešimą iš ano pasaulio apie tai, kaip aš numiriau už jūsų laisvę.

Buvo šitaip. Mūsų skyrininkas, jaun. puskarininkis Vaistas, nusprendė sumušti priešą.

— O jei, sako, kuris nors liktų gyvas, tai suvysime, vyrai, į Nerį ir prigirdysime, — ir davė įsakymą pulti. O man sako:

— Tu, eilini Pupa, būsi kautynių patrulis. Kryptimi į kryžių su atskiru medžiu — marš!

„Padėsiu galvą už tėvynę“ pagalvočiau. Mat, kautynių patrulis yra tas kareivis, kuris uždengia visą skyrių nuo priešų kulkų.

Atsiminęs būrininko pamokymus, sparčiai žengiau pirmyn. Paeinu atsigulu, pabėgu atsigulu, paropuju, pašliaužiu... Tik kad pradės mane šaudyti su nuolatiniais taikikliais iš artimiausių distancijų, kad pradės!..

Patekusiam tarp tokių sprendimo elementų galva apsisuka, ir aš apsisukęs norėjau bėgti atgal, bet tuo metu ir mūsų skyrius paleido ugnį, vadinasi, pasitraukimui kelią atkirto. Tada aš, prisilaikydamas drausmės ir vidaus tarnybos statutų, kaip narsiam ir geram kariui elgtis pridera, — nusprendžiau pulti ir paimti priešų kulkosvaidį.

„Jei paimsiu, manau: tikrai gausiu grandinio juostelę, o Onytė į kitus bernus net kreiva akimi nebežiūrės“.

Užsidėjau durtuvą ir atakon — pirmyn valio! Bet nelaimė! Iš kažkur atsirado leitenantas su baltu rankščiū ir sako:

— Tamsta mirštamai sužeistas!

— Taip, tamsta leitenante, aš mirštamai sužeistas, bet kovosiu iki paskutinio kraujo lašo: turiu gita kulkosvaidį paimti. Valio!

Buvau bebėgęs atakon, bet karininkas su baltu rankščiū suriko:

— Stok! tamsta nukautas!

Aš tik šlept — ir išsitiesiau ant žemės. Šalmas nusirito, bet šautuvo, atsimindamas įgulos tarnybos statutą, iš rankų nepaleidau.

Guliu ir galvoju: „Jei nukautas, tai reiškia nebegyvas. Įdomu žinoti, kur mane palaidos: ar čia prie atskiro medžio, ar kur kitur išveš.“

Apsivėrks draugai, sužinoję mane nebegyvą esant. Ir Onytė paverks, tikrai paverks... Bet ar aš beturiu teisę Onytę mylėti?

Apsvarsčiau visus statutų reikalavimus, atsiminiau visus šūkius, kareivinėse ant sienų parašytus, ir jokių nurodymų tuo reikalu neradau, tik atsiminiau, kad būrio vadas syki buvo pasakęs: „Jei ryšiai su viršininku nutrūksta, tai reikia rodyti iniciatyvos“. (Iniciatyva yra toks žodis, kuris duoda teisės elgtis taip, kaip kam patinka). Vadinasi, jei aš noriu, tai mylėti ir numiręs galiu, o mylėti aš noriu“.

Kiek amžių praslinko taip begalvojant — nežinau, tik užgirdau trimitą.

„Teismo dienoje archangelai trimituos, ir numiręs kelsis iš numirusių“ — atsiminiau pasakojimus ir atsikėliau.

Žiūriu: ant kalno renkasi žmonės: vieni stojasi po kairei, kiti po dešinei. Atsiminęs, kad teisingieji stovės po dešinei, — nusprendžiau prisijungti prie dešiniųjų.

— Eilini Pupa! Kur maklinėji nuleidęs galvą? Rikiuotėn! — užgirdau viršilos balsą ir supratau, kad ne archangelai trimitavo, bet mūsų kuopos trimitininkas mane iš numirusių prikėlė.

Duoda įsakymą

Foto „Akimirka“

Mieli namiškiai, jei norite mane sulaukti, tai linkėkite mūsų kuopos trimitininkui, kad jis būtų apsaugotas nuo bado, maro, kulkų ir visokių kitokių ginklo rūšių su tankais imamais. Jei ne jis, mūsų kuopos trimitininkas, aš ir dabar tebegulėčiau prie kryžiaus su atskiru medžiu. Melskitės už jį, nes aš esu nusprendęs tą kulkosvaidį iš priešų būtinai atimti ir, tur būt, dar ne kartą padėsiu galvą už jūsų laisvę.

Kalba tankistas

Gerbiamieji skaitytojai. Ar jūs, pavyzdžiui, norit, kad tankistas iš poligono jums ką nors papasakotų, kas tai yra tankas.

Vo: tankas yra toks plieninis galvijas, kurio baisiai bijo priešai; jis, anot pėstininkų, eina per griovius, medžius ir tvoras, lyg koks bekonas, ir nieko nesibijo. Tik toks, žinot, skirtumas tarp jo ir bekonas, kad bekonui, jei tik jis ne tavo, o kaimyno, duosi basliu galvon, — parvirs, dar koją pakratys, ir kaput, kaip vokiečiai sako.

Bekonas, sakysime, eina, kur jo kvailas protas veda, eidamas dar kokį buroką išknisa, o jei tvorą užtversi, jis to nepadarys; o tankui, brač, kas jam burokas: jis medį iš šaknų verčia, tokį maždaug storumo, kaip Aleksoto Magdė, o tvorą nė nemislyk tvirt: užtveri spygliuotą tvorą, dar električnastį paleidi, o jis, brač, sumaišė viską su žeme ir eina staugdamas. Viduje jo sėdi du smarkūs tankistai, va, toki, kaip aš, ir dar važiuodami šauda. Taigi basliu tankui nesuduosi — jis nė kulky nebijo. Drąsus, anot pėstininkų, tas plieninis velnias.

Na tai vo, ir aš po subatvakario, turėdamas gerą ūpą, atsibeldžiau drąsus, lyg tas tankas ir pasakoju čia jums.

Na, paimsiu, kad ir civilišką gyvenimą. Sakysime, kol dar žiema ir šalta, tai pilietis kenčia, nors jam koks parazitas, taip sakant, už apikaklės krapštosi, bet vos tik vasaros saulė šonus ima kaitinti negailestingai, tuojau ir susirūpina žmogus savo kūno švara, drožia, kitaip šnekant, kur prie upės skalautis.

Seniau žinote, kai tik šventadienis, tai imi būdavo sliukų į vieną kišenių, silkę ir pusbonkį į kitą, ir droži kur į pabalį vasaroti, taip sakant. Žinia — kraujas ne vanduo, o ir tas kartais užverda.

Bet dabar, žinot, dvidešimtas amžius. Technika tobuleja. Kiaulės virsta bekonais, suktinis — fokstro-

Vo čia ir yra visas šuo pakastas, kad tai baisiai daug litų suėda. Sakysime, kas čia tokio, biednas pilietis, kad tavo boba išvažiuoja į kurortą savo kuną ir dušią pagydyt, ale kad ji, lyg tas Mozė iš Egipto, tempia litą sunkiai uždirbtą iš tavo kišenius, vot, tatau šitokio grizo metais ir šiaudinius nervus pakrato. Ot koks dalykas.

Jūs, tur būt, jau girdėjot, kad karuomenė kiekvienas daiktas kitaip vadinasi negu civiliniam gyve-

„Pagieža“ poligono pratimuose

Andrikonio foto

nime. Sakysim, kurortas kariškai bus poligonas; lygiai taip, jeigu pas Marytę eitum ne pro duris, o pro langą ar palėpę, tai tas kelias kariškai vadinsis trajektorija.

Va, taigi ir mes, kareiviai, vos tik vasara prašvinta, ir drožiam į kurortą, arba poligoną, kareiviškai šnekant. Ir mūs tas plieninis galvijas tankas dabar vasaroja, ale mums tas vasarojimas visai pinigų neėda.

O patogumai stačiai po šonu, tik imk ir naudokis. Koki patogumai klausite? Ogi visoki. Sakysime, mes turim net vandentiekį, tokį eilinį Kanopą, kurs su kibirais iš Neries vandenį velka.

Paskui, žinote, visokio smėlio, dulkių ir prakaito vonios, tai stačiai malonumas. Skruzdėlynų baisybės; tik pasivoliok išsivilkęs, visokius reumatizmus ir nervus, kaip su ranka atims. O paskui sveikas sportas, sakysim, motociklu važiuoti aukštytyn ratais, ar joti, lyg kavaleristas, šalia arklio, plaukti iki dugno gaivinančiam Neries vandenėlyje, o retkarčiais dar kokiai sijonuotai dūšelei mirkteli, žinot, visai gyvenime pasitaiko. Tai, ale ką jau čia šnekėt, sveikata kasdien maždaug kilometrais priauga.

Vyrams su rūkymu tikras rojus: samanų lig sotes. Maistas mums kareiviams nieko nekainoja, dykai gaunam savo porciją. Na, o be to, grybų ir uogų miške pilna. Vadinasi, skilvio dalykai tvarkoj.

Su grybais kaip jau ten bebūtų, ale iš uogų tai moteriškom dviguba nauda: ir... skanu ir lupų dažyti nereikia, uogos nudažo — ir savo miško pramonę palaikai.

Tad šit, vyrai, kai dabar litas kiekvienam brangus, tai aš, tankistas, rūpindamasis krašto apsauga, susirūpinau ir jūsų kišenių apsauga ir radau tik vieną išeitį: siųskit moteris į poligoną, kitaip šnekant, pasirūpinkit, kad joms karinę prievolę įvestų.

Pionieriai demonstruoja greit padaromas prieštankines kliūtis

Zilėno foto

tu, šnapsas — valstybine ir taip toliau, šviečiasi, mat. Taigi, be vasaravimo dabar jau nebeapsieisi — toks stačiai cibulizacijos reikalavimas. Pabaliu, brač, dabar jau nebeapasitenkinsi, o jei ir pasitenkintum, tai tavo boba ir dukterys tikrai ne. Ką, sakot, kad ir joks dabar su tuo vasaravimu, kaip su mediniu piūkle, jus piauna? Na, matot, bet man rodos, kad jos piauna ne tiek jus, kiek jūsų kišenių.

Vaizdelis iš kovų su bermontininkais

Galiu eiti laižybų, — 10 prieš 1, — kad eilinis Rauba, išeidamas iš štabo raštinės visai negalvojo, kad dviejų savaičių atostogas jam teks praleisti kautynėse su bermontininkų gaujomis. Į kariuomenę jis įstojo savanoriu, septynis mėnesius „šveitė“ bolševikams nugaras, ties Kalkūnais gavo kulką į dešinę šlaunį ir gulėdamas sugrįžo į Kauną. Paviešėjęs ligoninėje keturias savaites, jis „nusavino“ sanitaro Bonkelės lazda ir jau visai tiesiai vaikščiojo po ligoninės kiemą, slaptai nuselindamas net ligi pulko krautuvės — rūkalų nusipirkti. Todėl jis dažnai pagalvodavo apie grįžimą į kuopą, kuri dabar jau bandė savo jėgas kautynėse su lenkų legijoninkais. Tokių faktų akivaizdoje jis rimtai pavydėjo savo ginklo draugams ir tylomis burnojo daktarą, kalinantį jį ligoninės palatoje. Ir štai — ateina tas ilgablauzdis Bonkelė ir sako Raubai:

— Išrašytas! Rytoj gali važiuoti į namus. Dvi savaitės atostogų sveikatai pataisyti. Na, tai užfundyk papirosą.

— Tiek to, — sako Rauba, — jei jau davė, reikia naudotis. Še tau papirosą, ir atsiimk savo lazda; dabar aš ir be jos galiu šokti suktnį.

Pasiėmė Rauba atostogų lapelį ir nemokamą geležinkelio bilietą, įsikišo juos į milinės kišenę, padėjo kam reikia ir žygio žingsniu nukeliavo į stotį. Kitą rytą jis vikriai išlipo šiaulių stoties perone ir savo dvejetu nudundėjo į gimtąjį Lygudų kaimą. O

gimtajame kaime jį pasitiko Sereikio Motiejus ir sako:

— Tu, Klemai, nusivilk kareiviškus rūbus. Apsivilk paprastais. Pas mus dabar kasdien valkiojasi kolčakai; pamatys su lietuviška uniforma — prikibs, kaip erkės į paslėpsnę. Baisiai jau jie nekenčia lietuviškos valdžios. Andai Gruzdžiuose milicininkus nuginklavo, tautinius ženklus nuplėšė, primušo. Paakeisk, brolau, karišką kailį civiliu.

— Keisti šitą uniformą į civilioko plunksnas? O kad jie nesulauktų ryto, tie tavo bermontininkai. Argi čia ne Lietuva, kad aš turiu bijoti dėvėti Lietuvos kario uniformą? Jei jiems netinka, tegul nežiūri. Spiaut jiems ant nugaros, — atsakė Klemas ir stipriau suveržė amerikonišką diržą.

Pavakariais į Lydugus atsibeldė bermontininkų gurguolė. Vežimus sustatė kiemuose, arklius suvedė į klojimus ir priraišiojo prie nekultų avižų prėslių, patys tuojau sulindo į trobas, kamaras, svirnius, tvartus ir pradėjo „medžioti“ sviestą, lašinius, kiaušinius, žąsis, vištas ir paršelius. Žinoma, daug jie čia nelaimėjo, nes geresni arkliai, kiaulės, riebalai ir šiaip vertingesnė manta jau seniai buvo išgabenta į artimiausią mišką ir paslėpta sunkiai prieinamo liekno viduryje. Tenai nuolatos budėjo desėtkas kaimo vyrų, su medžiokliniais ir kariškais šautuvais.

Raubų priemenėje penketas vokietukų „derėjosi“ su šeimininke dėl taukų puodynės. Raubienė prašė,

Apie II-įjį literatūrinį KARIO konkursą

Kada laikrašty straipsniai džiugūs, daug juose geros nuotaikos, pasitenkinimo — malonu ne tik autoriams, skaitytojams, bet ir pačiam redaktoriui.

Gerai rašyti — visada malonu ir padėkos lengviau susilaukti. Visada norėtusi tik gerai rašyti ir džiaugtis mūsų laimėjimais.

Tačiau, kada tokių nėra — nepadoru ir pagaliau neleistina prasilenkti su tiesa ir kraipyti pačius faktus, ypač tuomet, kada nauda abejotina, o žalos tikrai gali būti. Verčiau jau atvirai pasitarti, pasikalbėti, su p r a s t i savo klaidas, silpnybes ir — būtinai pasitaisyti.

Iš tokios mano įžangos, manau, visi tuojau suprasit, kad šis II-sis literatūrinis Kario konkursas nepasisekęs. Bet norėčiau, kad ir antrąją mano mintį gerai suprastumėt, būtent: kodėl jis nepasisėkė, kas daryti, kad toliau pasisektų, o svarbiausia, kad niekada nenustotumėt vilties dirbti ir laimėti!

Tai būtinausios sąlygos progresuoti.

Po pirmojo pasisekusio konkurso į II-įjį buvo žiūrėta su didesniu pasitikėjimu ir viltimis. Tiesa, mūsų kvietimą daugelis, matyt, sutiko palankiai ir džiugiai, nes atsiųsta konkursui 11 rašinių.

Popieriaus daug, lustai storoki, perrašyta rūpestingai, komisija skaitė atsidėjusi, būtinai norėdama rasti visus tinkamus, įdomius — tik, deja... Paskutiniam savo posėdy liepos 21 d., viską apsvarsčiusi, vos vieną darbą rado patenkinamą. Priimtas Žygis už fronto (Dujokaukės), kuriam paskirta II-ji premija, būtent 440 lt., bet su sąlyga, jei bus ištaisytas pagal konkurso komisijos nurodymus.

Kiti rašiniai labai silpni ir turinio ir stiliaus atžvilgiu. Paimkim kelis pavyzdžius:

1. *O vis tik mirti mes nebijojom* — Konkorėžis. Kautynių beveik nėra. Nerealus ir nenaturalus tašimasis su lavonu. Mažai vaizdavimo, psichologijos. Daug aprašymų, išpūstos dirbtinės deklamacijos ir nuobodžių pamokymų. Visiškas nenusimanymas apie lėktuvų rūšis, uždavinius, darbą ir struktūrą.

kad ponaičiai pailktų jai nors pusę pavilgo, o svete- liai dar reikalavo pridėti puskapį kiaušinių, nes prie- šingai išgaudysią visas vištas. Klemas neiškentė, išėjo iš trobos ir įsimaišė į „turgų“.

— Ką čia maldauji, mama, atiduok, tegul nešasi. Dar čia kalbėti su plėšikais.

— Ehe, du, kerl! Vas bist du fiur eine Ampel- man? (Ei, tu vaikėze! Kas tu toks esi per kelmas?), — išsišiepė bermontininkai, apstojo Klemą iš visu pusių ir apžiūrinėjo, kaip kokį nuostabų žvėrį.

— Lietuvos kareivis, ką? Stok ramiai, lietuviškas asile, matai, kad su tavim kalba vokiečių vachmistras! Aukštyn snukį! — riktelėjo pilvotas bermontininkas ir smogė Klemui į veidą.

...ir atsivedėjęs kirto vachmistrui į žandą...

— Žalty! — sušvokštė Klemas ir atsistojęs kirto vachmistrui į žandą. Tas išsitiesė asloje, kaip pelų maišas.

Keturi bermontininkai puolė Klemą, kaip vilkai aviną. Išitraukę durtuvus jie prispyrė vaikiną prie sienos ir privertė pakelti rankas. Vienas jų nutraukė jam nuo galvos kepurę ir sumindžiojo ją purvinais batais. Kiti laikė atkišę durtuvus, o sukruvinta no- sim vachmistras kumščiais daužė jam per veidą. Kle-

mas kentėjo dantis sukandęs. Jis vienu smugiu nu- verstų tą apsiputojusį plėšiką, bet į krūtinę atremti durtuvai neleido jam pasijudinti iš vietos.

Smūgiais ir keiksmiais išlieję savo pyktį, vokie- čiai surišo Klemui rankas ir išsivarė į gatvę. Balsu raudodama Raubienė norėjo sekti paskui savo sūnelį, bet įsiutęs vachmistras atkišo jai į krūtinę revolverį ir privertė grįžti atgal į kiemą.

Negalima sakyti, kad mūrinis Strakšio kiaulinin- kas būtų buvęs panašus į kalėjimą, bet Klemas jame praleido geras 7 valandas. Uždarytas į dvokiantį ir tamsų tvartelį, jis pirmiausia pasirūpino atsirišti ran- kas. Ir tai jam pavyko be didelių pastangų. Užčiuopęs gardo lentoje kyšantį vinies galą, jis gal pusvalandį pabrūžino į jį savo pančius — ir virvės nukrito į mėšlą. Dabar jis ėmė vartyti smegenis, kaip vokiečių nepastebėtam prašykti iš tvarto. Tat padaryti rei- kėjo kaip galima greičiau, nes tvarte buvo tikrai kiauliškas oras, o antra, tamsoje lengviau pasislėpti ir, trečia, negalima buvo pasikliauti bermontininkų džentelmeniškumu. O ką, jei jie išsives jį kur į pa- kluonę ir susmaigys kulkomis, kaip taikinio lentą. Iš tokių „ponų“ visko galima buvo laukti.

Klemas skubiai svarstė, kaip iš čia pabėgti. Du- rys gana tvirtos, ir jas išlaužti beveik negalima. O gal dar ir sargybinis kieme pastatytas. Mūrinio tvar- to pamatas, aišku, giliai įleistas — vargu ar pavyktų išsikasti. Belieka tik lubos. Bet jos gana aukštai ir su ranka negalima pasiekti. Klemas išrovė iš gardo pertvaros mėšlinį baslį ir su juo pradėjo tyrinėti tvarto lubas. Ūmai sustojo, kaip įbestas. Kieme kaž- kas sušneko. Žingsniai artėjo prie tvarto. Sustojo prie durų. Ėmė rakinti spyną. Vienu akies mirksniu Klemo galvoje gimė pašėlusiai drasi mintis. Jis stip- riai suspaudė rankoje šlapią ir sunkų baslį ir atsistojo prie pat durų. Tai vienintelė išeitis. Arba — arba.

Grykštelėjo atidaromos durys. Švystelėjo kišc- ninės lemputės atšvaitas. Perkūniškas baslio smūgis pokštelėjo arčiausia stovinčiam į kaktą. Vienas su- kniubo, kiti atšoko atgal ir griebėsi šautuvų. Klemas šoko per tarpą ir pranyko nakties tamsoje. Briedžio šuoliais perbėgo kiemą, peršoko tvorą, — kaip gerai,

2. Ryšių komandos siela — Pov. Karūža.

Trūksta naturalumo, nėra plano, pagrindinės minties. Visiškai nematyti įdomaus charakteringo ryšininkų darbo — tik beprasmiškas bėginėjimas ir visiškai nesuprantamas lenkų supimas.

3. Sparnuoti kareiviai — Pilotas.

Kažkokia fantasmagorija. Be paliovos dūksta ir daužosi padangėj lėktuvai, o lakūnai daugiau pana- šūs į automatus, negu į žmones.

4. Saulėje sparnai žvilgėjo — V. P. Bugintas.

Mažai paliesta pati tema. Daug pašalinių nereiki- kalingų aprašymų. Kiek įdomesnis vienas fragmen- tukas — bandomasis pavojus.

Na, ir t.t.

Kokios gi bendrosios išvados:

P i r m i a u s i a, labai mažai dalyvavo karių (apie tai sprendžiama iš civiliško galvojimo ir menko nusi- manymo kautynų sąlygose ir aplinkybėse, nes nepri- imtųjų rašinių autorių vokai su pavardėmis neat- plėšti). O juk šiame konkurse kaip tik daugiausia galėjo pasirodyti kariai — savo ginklų rūšies specia-

listai — ryšininkai, pionieriai, geležinkeliečiai, auto- mobilistai, aviatoriai, raitininkai ir t.t. Kodėl nepa- sirodė? — nesuprantama.

A n t r a, beveik visų klaidinga pažiūra į rašinio vertę. Kažkodėl manoma, kad rašinys įdomus ir ak- tualus tik tuomet, kai jame imami didelio masto ir būtinai nepaprasciausi darbai, įvykiai.

T r e č i a, ne visada nusivokiama, kas norima ra- šyti ir kaip rašyti. Žiūrima tik, kad išeitų tam tikras puslapių skaičius ir maždaug būtų panašu į duotąją temą.

K e t v i r t a ir gal svarbiausia: imamės tokio darbo, kurio visai nepažįstam ir nesugebam dirbti. Tai stoka savikritikos, gilesnių studijų ir rimtesnio pasirengimo užsibrėžtam darbui bei tikslui. Dėl to tarpsta mūsų tarpe diletantizmas ir spekuliacija.

Mjr. Balčiūnas

P a ž y m ė j i m a s: Konkursui netinką rankraš- čiai gražinami autoriams. Juos gali atsiimti *Kary* redakcijoj arba užmokėti už persiuntimą. *Kary* irgi nebus spausdinami, nes menkos vertės.

kad gimnastikos pamokose kuopoje jis buvo pirmuoju, — liuoktelėjo per griovį ir išbėgo į pakluonę. Strakšio kieme pliaukšėjo šūviai ir pašėlusiai rėkavo bermontininkai.

...iš tankumyno išniro žmogysta. Vyrai pašoko nuo laužo...

Vanaginės raiste kūrenosi kaitrus laužas. Aplink ugnį sėdėjo tuzinas vyrų ir ramiai sau pypkiavo. Trakstelėjo užmintą šakelė, sušlamėjo eglų šakos, iš tankumyno išniro žmogysta. Vyrai pašoko nuo laužo.

— Rauba! Klemas! Ot, išgąsdino nelabasis! Ar jau paleido tave tie šunlupiai? O mes manėm, kad jie tave sušaudys.

— Kad gautum basliu į kaktą, tai ir tu paleistum savo pypkę iš dantų, — juokais atsakė Klemas, ir neprašomas atsisėdo prie laužo.

Išpasakojęs vyrams savo nuotykius, Klemas vandėlė sėdėjo tylėdamas. Paskui jis pakėlė prie laužo gulėjusį Bandžiulio šautuvą, patikrino užraktą, liepsningu žvilgsniu peržvelgė sėdinčius ir staiga išpoškino:

— Ir kokiam biesui jūs čia laikote tuos šautuvus, jei taip ramiai šildote šonus, kad ir akla višta gali užlipti ant nosies? Suuostų bermontininkai jūsų slėptuvę, vienu šuoliu užsėstų jums ant sprando. Nespėtumėt nė nusispiauti.

— Tai ką gi mes turime daryti, gal eiti peštis su bermontininkais? — išžiūrėjęs atrėžė Bandžiulis.

— Žinoma. O ką tu manai. Šiauliuose man pasakojo, kad į Radviliškį jau atvyko dvi kuopos mūsų ir tuojau pradės dyžti jiems kailį. Jei tik ligi šeštadienio jie neišsikraustys iš Šiaulių ir Radviliškio, taip jiems užspirgins, kad savųjų nepažins...

— Tai kariuomenė, o mes ką galime jiems padaryti. Gerai dar, kad jie mūsų nekibina, — spyrėsi Bandžiulis.

— Per daug nesidžiauk, gali ir pakibinti. Jei tik suuos jūsų slėptuvę — visą mišką apvers aukštyn kojom. O jei dar sugriebs kurį su šautuvu — sušaudys, kaip Dieve padėk. Geriau reikia patiems šmaukštelti jiems per paslėpsnius, kad greičiau išsinešdintų. Žiūrėk, šiaulaičių partizanai, kad užsmalino jų raudonkelniams*), tai dabar nė vienas nepasuka į tą pusę.

*) Bermontininko Virgoličio vadovaujama raitelių grupė dėvėjo raudonas kelnes ir vadino save gusarais. Vienas jų būrys buvo sumuštas Šiaulėnų apylinkės partizanų.

— Iš tiesų, o gal ir mums reikėtų pabandyti? — prašneko ligi šiol tylėjęs Laimonio Petras. — Kaip jūs manote, vyrai?

— Žinoma, kad reikia. O ko dar čia laukti. Kol niekas čia jų nešventina, tai ir baldosi, kaip velniai vidurnaktį. Man jau ir taip įgriso lindėti čia visą rudenį, — pritarė Urboniukas.

— Bet ką mes jiems padarysime, kad jų kaime yra per šimtą, — abejojo Bandžiulis.

— Padarysime, nebijok, tik nereikia dejuoti iš anksto. Aš manau, kad Klemas žino, kaip tokius reikalus sutvarkyti. Tiesa, Klemai, „smalinai“ bolševikus, tai dabar pamokysi mus, kaip reikia „smalinti“ kolčakus? — Urboniukas kreipėsi į Klemą.

— Jei tik jūs manęs klausysite — mes juos kaip bematant išrūkysime iš šios apylinkės, — atsakė Klemas.

— Klausysime, klausysime! — vienbalsiai sutiko vyrai.

— Na, matai, per vieną dieną užsitarnavai pulkininko laipsnį — juokavo Kumpelis. — Bet mane vis tiek turėsi priimti savo adjutantų. Juk aš taip pat ne eilinis; Saratovo pulke buvau puskarininkiu, mušiau austrus ties Peremyšliu ir buvau gavęs baltą kryželį.

— O kur jį dėjai? — paklausė Bandžiulis.

— Vokiečiai atėmė.

— Kirailis sakė, kad išmainei į duonos kepalą, — erzino Urboniukas.

— Tu pats kepalas, — atsikirto Kumpelis. — Gera tau rodyti dantis, kad visą gyvenimą tupėjai tėvo trobos užkrosny; pažiūrėsime, ką tu užgiedosi, kai pauostysi parako.

— Vyrai, nesiginčykite dėl kelnų sagos. Pasakykite, kiek jūs turite šautuvų? — įsikišo Klemas.

— Ar kariškų? — paklausė Bandžiulis.

— Na, žinoma, kad ne medžioklinių. Su tais daug nepakariausi.

— Aš — 1, Petras — 2, Urbonas — 3, Kirailis turi du — tai penki. Kumpelis neturi, — skaičiavo Bandžiulis.

— Aš turiu du; vieną čia, kitą truputį toliau. Jei reikės, galėsiu atnešti, — pasisiūlė Juknius.

— Septyni. Dar reikia dviejų — man ir Kumpeliui.

— Aš jau žinau, kur galima gauti du šautuvu. Žebraičio Balys turi paslėpęs pirtelės stoge. Galima „rekvizuoti“, — pasiūlė Urboniukas.

— Tvarka, — linksmai ištarė Klemas. — Ar greit tu juos galėtum atnešti?

— Per valandą šautuvai bus čia, — užtikrino Urbonas.

— Tai ir drožk, vyreli. Bet pirmiau tu užėik į namus, pasiteirauk, kur kiek bermontininkų nakvoja ir, bendrai, gerai pasižvalgyk. Tik atsargiai, niekam neprasitark nė žodžio, — mokė Klemas.

— Padarysiu viską, kaip reikiant, — užtikrino naujai iškeptas žvalgas ir pražuvo tarp medžių.

Klemas ėmė apžiūrinėti vyrų turimus šautuvus.

— Še tau ir šautuvai, — uždusęs kalbėjo Urboniukas. — Vos suradau. Tas biesas Balys buvo paslėpęs juos į kitą vietą. Taip skubėjau, kad net kojas pakirto. Išlandžiojau visą kaimą. Kolčakų neperdaugiausia; mūsų seklyčioje 6, pas Žebraičių, rodosi, 3,

pas Bandžiulį — 4, pas Laimonį 7 ir pas Strakšį pusė tuzino. Daugiau niekur nėra. Bet, kad jūs žinotumėt, Strakšio kieme — trys vežimai pilni šautuvų ir granatų, o ketvirtame — balnai ir batai.

— Kas tau tai pasakė?

— Aš pats mačiau. Sargybos kaip ir nėra. Vienas kameradas valkiojasi po kiemą. Įeina į trobą, vėl išeina prie vežimų. Visi kiti kortomis lošia seklyčioje. O tas, kuriam tu užvožei basliu į kaktą, jau gyvas; sėdi užustaly apraišiota galva ir geria kavą. Aš viską mačiau per langą. Žinai, galima būtų juos „susmalinti“...

— O Strakšių šeimos, ar nieko nėra seklyčioje?

— Kur tau bus, nėra. Sėdi troboje, kaip pelės po šluota. Ir žiburio nedegina.

— Ar tavęs niekas nematė pas Strakšius?

— Matė Marčius. Aš su juo kalbėjau. Pasiteiravau, kaip tu pabėgai iš tvarto. Paskui, lyg netyčia, pakėliau brezentą ir pačiupinėjau vežimų įtalpą. Sakau Marčiui, mūsų avį pavogė, reikia pažiūrėti, gal čia vežimuose paslėpė. Pamatęs sargybinis mus pagal vežimus vaikščiojant, kad suriks: Raus farfliukte, doner veter! Aš tuojau ir išdyrinau iš kiemo.

— O gatvėje ar nėra sargybinių?

— Nė vieno. Ir kam jiems sargybos, kad jie čia jaučiasi šeiminiškais ir valdovais. Jie ir nesapnuoja, kad kas nors išdrįstų juos pakibinti. Beje, Klemuti, iš jūsų svirno išpylė visas avižas. Tai už tą smūgį į kaktą. Tavo laimė, kad pasprukai, — būtų sušaudę.

— Na, tai kaip, vyrai, eisime paraginti juos, kad greičiau nešdintųsi iš Lygudų? — ramiai paklausė Klemas.

— Eikime, — atsakė Laimonis ir Juknius.

— O kas paliks prie arklių? Vežimų taip pat negalima palikti be priežiūros, — rūpinosi Bandžiulis.

— Puzinas ir dėdė Ruplys. Eidimtas taip pat gali pasilikti. Tiek vyrų užteks, kad tik neužmigytų visi kartu.

— Aš tai jau nemiegosiu. Ir kitus pridabosiu. Tik jūs, vaikeliai, žiūrėkite, kad neįkliūtumėt į spąstus, — perspėjo Ruplys.

— Viskas tvarkoj. Keliaukime, vyručiai.

Devynetas drąsuolių pranyko Vanaginės tankmėje.

Ginkluotų vyrų būrelis atsargiai prisiartino prie Straškio sodybos ir sustojo pagal klojimą. Kaime nesigirdėjo nė balso. Šunes ir tie, nuolatinių bermontininkų šūvių įbauginti, tyliai lindėjo savo būdose arba kur pašiūrėse. Tiktai šaltas rudens vėjas liūdnei ošė nuogų medžių šakose ir dejavo šiaudinėse pastogėse.

— Petras ir Urbonas eis su manim. Tu, Kumpeli, pasilik čia su vyrais. Kai tik aš sušvilpsiu, tuojau eikite mums į pagalbą. Tik nekelkite triukšmo, — įsakinėjo Klemas. — Juozai, vesk. Eikime.

Atsargiai, pagal tvorą, visi trys prisėlino ligi kiemo vartų ir sutūpė pasiklausyti. Prie šulinio dunksojo juodi vežimų siluetai, bet sargybinio nebuvė matyti.

— Jis čia prie tvarto... Matai, sėdi ant rąstų... Tur būt, snaudžia... — kuždėjo Urboniukas.

— Šliaužkite paskui mane. Juozai, laikyk virvę. Tyliau...

Ligi sargybinio buvo vos pora žingsnių. Klemas paleido iš rankų šautuvą ir kaip kiaunė šoko ant sargybinio.

...Klemas stipriai laikė suspaudęs jo kaklą, o keliais prispaudė krūtinę...

— Ach! — sušvokštė bermontininkas ir aukštelninkas nusirito nuo rąstų. Klemas stipriai laikė suspaudęs jo kaklą, o keliais prispaudė krūtinę.

— Duok virvę!.. Juozai, užkišk burną!.. Riškite greičiau, riškite!..

Viena akimirka vokietis buvo surištas ir paguldintas tvarto pasienyje. Klemas negarsiai sušvilpė. Atsarginis šešetas tuojau atskubėjo į pagalbą.

— Dabar prie vežimų! Paimkite kiekvienas po 3 šautuvus ir nuneškite už klojimo! Petrai, stovėk prie šulinio — tūmyk, kad kas neišeitų iš trobos, — komandavo Klemas.

Kol vyrai gabeno šautuvus į pakluones, Klemas ištraukė iš vežimo kelioliką granatų. Apžiūrėjo — visos be kapsulių. „Na, tiek to, surasime ir kapsulius“, pamanė.

— O dabar, vyrai, į seklyčią. Petras ir Bandžiulis stokitė prie langų. Juozas prie vartų. Į vidų, vyrai, tik drąsiau!

Laikydami parengtus šautuvus, vyrai suėjo į tarnsą priemenę ir sustojo prie seklyčios durų. Klemas viena ranka ūmai atidarė duris, — antroje laikė granatą, — ir paspaudė lemputės mygtuką. Aiški šviesa užliejo kambarį ir apšvietė vidury kambario ant šiaudų gulinčius bermontininkus.

— Steh auf! Hande auf! — (Kelkite! Rankas aukštyn!) riktelėjo Klemas vokiškai, ištiesė šautuvą ir atsistojo prie lango, prie kurio stovėjo gulinčiųjų šautuvai.

Vokiečiai pašoko, kaip karštu vandeniu nuplinkinti ir išvertę akis žiūrėjo į atkištas šautuvų tūtas. Storas vachmistras atšoko prie sienos ir griebė ant suolo gulėjusį parabelių. Kumpelis spūstelėjo gaiduką. Trinktelėjo šūvis ir bermontininkas susmuko pasienyje. Likusieji tuojau pakėlė rankas.

— Kameraden, nešaukite, pasiduodame!

— Tylėt! Nė žodžio! — įsakė Kumpelis. — Kur granatų kapsuliai?

— Čia, dėžėse, po suolu... Ties pono kojomis... — atsakė vienas ir galva pamojo Kumpelio linkui.

— Pasuolyje, prie mano kojų, — pakartojo Kumpelis lietuviškai.

Nebūkime plepiai

Gyvenimas yra įrodęs, kad kariuomenė galinga ne tiek savo didumu, ginklais, bet ir savo dvasia, entuziazmu ir pasiryžimu. Karo istorijoje sutinkame labai daug pavyzdžių, kur, rodos, nedidelė ir ne per geriausiai ginkluota, bet stipri dvasia ir pasiryžimu kariuomenė darydavo stebuklus. Saujelė spartiečių savo drąsaus vado Leonido vedamų išdrįso stoti ir sulaukė ties Termopiliais keliasdešimt kartų didesnę persų kariuomenę. Niekais nuėjo visos persų pastangos prasilausti prieš pasiryžusius laimėti ar žūti spartiečius. Teisybė, jie visi žuvo, bet žuvo vieno iš savųjų išduoti. Žuvo drąsiai, be baimės.

Nereikia gilintis į senovę, nereikia kitur ieškoti pavyzdžių: užtenka tik žvilgtelėti į mūsų nepriklausomybės karus, ir mes pamatysime, kad silpnutė ir menkai ginkluota mūsų savanorių kariuomenė darė stebuklus, kokių karo istorijoje reta.

Nei galingi priešai, nei jų ginklai negalėjo palaužti menkutės mūsų kariuomenės. Turime prisipažinti, kad ne nuo mūsų ginklo, ne nuo mūsų skaičiaus bėgo tuomet bolševikas, lenkas ar vokiečiai — bermon-tininkas, bet nuo mūsų pasiryžimo laimėti ar žūti, nuo mūsų nepaprastos tėvynės meilės ir valios.

„Palaužei priešą dvasią — laimėjai karą“ — yra pasakęs kažkoks karo dalykų žinovas, ir tie jo žodžiai yra tiesa, įrodyta tūkstančiais pavyzdžių, šiandien aiški ir nebereikalaujanti jokių įrodymų. Dėlto priešai įvairiais būdais stengiasi kito dvasią palaužti, sukelti abejonių dėl savo galingumo, įstumti į pesimizmą. Tam pasiekti jie nieko nesi-gaili.

Mūsų priešai irgi nesnaudžia: jie visomis priemonėmis stengiasi palaužti mūsų dvasią, kad paskui lengvai galėtų mus sugniužinti, pavergti. Tam tikslui jie ne tik kariuomenės tarpe, bet ir visuomenėje

Klemas tuojau ištraukė tris nedideles dėžutes.

— Gerai. Dabar eisime prie vežimų. Kumpelis su Juozu pasiliksime saugoti belaisvių. Surinkite visus jų ginklus. Duokite čia. Gerai. Eikime.

Išėję į kiemą, vyrai tuojau kibo į vežimus ir vieną po kito nustūmė prie klojimo. Sustatė greta vienas kito. Klemas penkioms granatoms įsuko kapsulius, surišo jas į krūvą ir įdėjo į vidurinį vežimą. Uždegamųjų virvelių galus pririšo prie vadelių galo ir nutiesė jį už klojimo kampo.

— Jau parengta. Dabar eikime į vidų — padiktuosime jiems mūsų ultimatumą.

Sugrįžęs į seklyčią, Klemas padiktavo Kumpeliui „ultimatumo“ tekstą, kurį pastarasis perdavė bermon-tininkams vokiškai.

— Jūs ne kariai, bet banditai! Jumis visus reikia sušaudyti. Duodame jums valandą laiko išsikraus-tyti iš kaimo. Jei per valandą nepaliksime kaimo — iššaudysime visus ligi vieno. 10 minučių privalote neišeiti iš trobos. Paskui eikite ir praneškite savo draugams mūsų įsakymą. Važiukite tiesiai į Šiaulius. Jei pakeliui sustosite — bus blogai, — išpyški-no Kumpelis.

(B. d.).

skleidžia įvairiausių gaudų, kurių tikslas sumenkinti mūsų moralę, dvasią ir energiją.

Nepaslaptis, kad priešai tiems gaudams skleisti turi tam tikrų agentų, moka jiems pinigus. Vadinas, jie žino, kad tai labai svarbus dalykas. Kartais ir mes patys pasidarome nesąmoningais priešų agentais, nes, išgirdę kokių nors gaudų ar paskalų apie vyriausybę, kariuomenę ar šiaip vidurinę šalies tvarką, nesistengiame jų patikrinti, sužinoti jų autentiškumą, bet nesąmoningai skleidžiame juos toliau, kartais dar nuo savęs pridėdami ir tuo labai patarnaujame mūsų priešui.

Mes esame kariai, tad nebūkime bobos - pletkininkės. Nebūkime mūsų priešų nesąmoningi bernai. Mes ne tik, kad negalime ir neturime nugirstų gaudų toliau skleisti, bet visomis jėgomis turime padėti išaiškinti ir sužinoti jų skleidėjus, turime apie kiekvieną bet kokių gaudų, kurie gali pakenkti mūsų dvasiai, visuomenės ramybei, skleidėją tuojau pranešti savo viršininkams, kurie žinos kas toliau daryti.

Tad kariai, nepasiduokime jokiems gaudams, bet būkime stipriavaliai, šviesiomis akimis žiūrėkime į savo ateitį, būkime pasiryžę kiekvieną mūsų nepriklausomybės pasikėsinimą atremti. Tuomet visos priešų pastangos nueis vėjais.

Baigdamas negaliu nepriminti dar vieno gaudų skleidimo šaltinio, kylančio iš mūsų pačių. Tas gaudų šaltinis — tai mūsų šeimos. Čia kelius pavyzdžius apie liktinius.

Didelė dalis liktinių puskarininkių yra vedę, turi šeimas, daugelis laiko visokias aukles ir tarnaites, kurios kaip tik ir yra vienos iš visokių nugirstų gaudų skleidėjų, nes niekuomet neiškenčia ką nors nugirdusios nepasakyti kitai. Taip pat elgiasi ir liktinių žmonos. Tai labai žalingas reiškinys.

Negalima reikalauti, kad visi kariuomenėje tarnaujantys liktiniai būtų nevedę, tai būtų nenormalu. Bet liktiniai, būdami kariai, be to, dar mokytojai ir tarpininkai tarp aukštesnių viršininkų ir kareivių, turi savo šeimas sudrausminti, turi joms įskiepyti kariškos dvasios. Reikia taip daryti, kad žmona suprastų savo, kario žmonos, pareigą ir būtų sąmoninga pilietė.

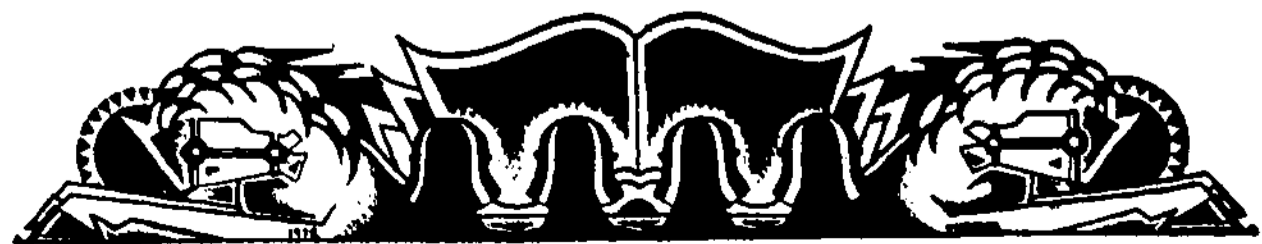
Dabar tiesiog negražu klausytis, kai girdi ką nors pasakojant iš karių gyvenimo, kalbant apie tarnybinius dalykus, arba šiaip nugirstus iš savo vyrų — puskarininkių gaudus kur nors turguje, ar kitoje, kur moterys lankosi vietoje.

Tam liežuvavimui turi būti užkirstas kelias.

Pagaliau liktinis nenusidės savo „antrajai pusei“, jei jis visokias tarnybines žinias ir gaudus laikys paslapyje ir jai nepasakos.

Visa tai, kas neturi būti viešai skelbiama, turime slėpti ne tik nuo pašalinių asmenų, bet taip pat ir kitų mums, gal būt, artimų žmonių.

Br. Ka-čius

60 mūsų skautų vyksta Latvijon

SEKŪNAS PAVYZDYS

Šiomet mūsų kaimynų latvių tautos skautai visai netoli Rygos ruošia savo trečią tautinę stovyklą, kuri, numatoma, bus visų didžiausia, iškilmingiausia. Į šią stovyklą pakviesiti ir kelių draugiškų valstybių skautai: lietuviai, švedai, estai, danai, suomiai, vengrai, anglai ir kiti. Iš mūsų skautų vyksta per 60. Mūsų skautai, per pastaruosius metus gerokai susikonsolidavę tarpusavy, viduje ir jau daugely tarp tautinių džamboree gerai pasirodę, neapvils ir nuvykę į tarptautinę latvių stovyklą.

Be to, prieš vykdami į Latviją, mūsų skautai paruošiamoj stovykloj stovyklavo 9 dienas. Čia jie mokėsi rikiuotės, dainų, įvairių šūkių ir pasirodymų prie laužo. Šiai reprezentaciniai draugovei vadovauja skautininkų elitas: draugovės vadovas — sktn. Vojevodskis, adjutantas j. ltn. psktn. Namajūnas. Štabą sudaro skautininkai: Mašiotas, Grybė, Kirlys, Paliulis ir kiti.

Į parengiamąją stovyklą palydėti ir atsisveikinti buvo atvykę užsienių reikalų ministerijos ir švietimo ministerijos atstovai, šefo pavaduotojas dr. Alekna ir vyriausias skautininkas plk. Šarauškas. Ypač kelis sykius atsilankęs nuolat gyvos dvasios vyriausias skautininkas skautus sustiprino moraliai. Be to, stovyklą buvo aplankęs latvių ministeris Lietuvai. Jis maloniai sutiktas ir pasiklausęs skautų skardžių lietuviškų ir latviškų dainų palinkėjo: „Kaip maloniai ir širdingai sutikot mane, aš linkiu ir noriu, kad mano tautiečiai jus taip pat nuoširdžiai sutiktų“.

Paskutinę stovyklavimo dieną reprezentacinę draugovę Pažaislio šile aplankė Britų tautos atstovas ir drauge tarptautinio skautų biuro direktorius ponas Marten. Dideles ovacijas sukėlus šiam garbingam skautijos atstovui, draugovės vadovas sktn. Vojevodskis jį pasveikino tokio turinio kalba: „Ponas Martenai, Lietuvos skautų draugovės, kuri išvyksta į Latvijos tautinę III skautų stovyklą, vardu, turiu garbės Tamstą nuoširdžiai pasveikint. Tokio garbingo ir brangaus svečio atsilankymas, kaip Tamsta esi, mums teikia didelės garbės ir džiaugsmo. Tuo labiau Tamsta, ponas Martenai, kurs esi ne tik tarptautinio skautų biuro direktorius, kuris vadovauji visiems pasaulio skautams, bet ir garbingos Britų tautos atstovas, kuri mūsų tėvynėje turi tiek daug simpatijų. Dėl to mes Tamstą sveikinam sakydami: „Long live England!“

Ponas Marten atsakė ne kartą jau matęs gražiai lietuvius pasirodant užsieny. Tas pats matyti ir tėvynėje. Palinkėjo laimingos kelionės. Pasiklausęs dainų ir ypač susidomėjęs skudučiais, apdovanotas gėlėmis, išvyko atgal į Kauną.

Liepos 19 d. paruošiamoji reprezentacinės draugovės stovykla pasibaigė. Uždeję vainiką ant žuvusių paminklo karo muziejuje, vakare 22 val., gražios, pusiau kariškai žvalios nuotaikos mūsų skautų draugovė išvyko Latvijon. — Neapvilsim.

Apie tai, kaip seksis Latvijoje — kitą sykį.

Psktn. Nam.

SUSIZAVĖJO SKAUTAIS

Šią vasarą panemunėse nuo Seredžiaus iki Jurbarko ir Sudargo pušynuose stovyklauja skautai.

Šių vietų gyventojai iki šiol skautų ir jų savotiško gyvenimo būdo miške nebuvo pažinę, todėl labai domisi ir pulkais eina žiūrėti.

— Ot šitaip tai kas kita, — sako vienas kaimietis, — tai bent žmonės iš jų užaugs. Tie nebus koki nors išlepėliai ponaičiai ir panaitės, kur tik panages krapštineja ir lietaus lašo bijosi. Matai, patys ir verdasi.

Savo mandagumu ir gera nuotaika skautai labai patinka ūkininkams, o mažesni vaikučiai, pamatę skautus, tuoj ir kalba savo mamoms:

— Mamyte, kai aš užaugsiu tai il būsiu skautas.

Skautystė turėtų daugiau susidomėti ir mūsų pradžios mokytojais.

hb.

Ramoniškiai. Čia pereiną sekmadienį 20 šaulių Sudargo būrys kartu su gegužine buvo suruošęs svečiams prizinį šaudymą į 15 m atstumo taikinį. Šaudoma buvo montekristo kulkomis iš šautuvo. Jaunuomenė įsikarščėjavusi šaudė lenktyniuodama ir tuo pat miklino akį ir ranką. Geriausiai šaudė atsargos kariai. Pirmąjį ir antrąjį prizą laimėjo polic. Pr. Brazaitis, o trečiąjį Liudžiuvaitis.

Kadangi šaudymo vieta buvo prie pat vokiečių sienos, tai buvo atsilankę ir vokiečių valdininkai, kurie savo taiklumu negalėjo prilygti mūsų kariais ir šaudė į „Dievo langus“. Šitokios laisvos šaudymo pramogos visais atžvilgiais sveikintinos. Negera tik, kad rengėjai pirmajam prizui skyrė... bonką degtinės. Ar negeriau tiktų, sakysim, metinė „Kario“ prenumerata?

hb.

Prienai. Liepos 15 d. įvyko paskutinis rinktinės kontrolinis šaulių kovos šoviniams šaudymas.

Prieniečiai stengėsi, kad ir jų šaudymo daviniai nebūtų menkesni, negu batalionų. Šis jų noras išsipildė tik paskutinėje pamainoj, kada 13 Klebiškio š. b. šaulys Kemėžys Kazys išmušė 104 t. Gerus rezultatus pasiekė šie šauliai: 28 N. Ūtos Lapinskas Antanas 100 t., 25 Ašmintos Karolis Francas 99 t., 19 Šilavoto Mockus Domas 92 t. Viso dalyvavo 46 šauliai.

Kl. Rymontas

Būsimasis Kario skaitytojas atidžiai klausosi vyresniojo aiškinimų Alg. Vingrio foto

LIUDVINAVAS

Šioje apylinkėje visi gyventojai stengiasi įsigyti radio, nes per radio įgyjama daug gyvenimui reikalingų žinių ir mokslo. Atsargos kariai, šauliai, jaunalietuviai ir šiaip jaunimas su dideliu pagėmimu klausosi per radio šaulių ir karių pusvalandžių. Čia gražios paskaitos, pamokymai, kariškos dainos stiprina tėvynės meilę jaunimo tarpe. Kurie neturi namie savo radio, tie susirenka pas kaimynus pasiklausyti transliuojamų per radio karių ir šaulių gražiųjų pusvalandžių.

Kor.

DARBŪSTUS ATOSTOGININKAI

Sudargas. Vasaros metu čia atostogauja keli dalių kareiviai. Jie nesitranko po kaimus ir netinginauja, bet padeda šienauti ir rugius piauti.

— Atostogos, pasilsėtumėt, — sakau.

— Vieni niekai. Bene mes dalyse nuilstame, ar ką. O be to, vyrams reikia parodyti, kad karys visada pirmutinis ne tik su šautuvu, bet ir su dalgiu. Smagu, žinote, patampyti raumenis, kad nesustingtų, — juokauja jie. Kariai čia yra gražus pavyzdys mūsų moksleiviams ir inteligentams, kurie parvykę į kaimą kratosi darbo. O juk tai irgi naudingas sportas.

hb.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

MIRĖ

1. Liepos 8 d. dr. J. Basanavičiaus vardo karo ligoninėje vidurių šiltine mirė 7 pėst. Ž. K. Butegeidžio pulko jaunesnysis puskarininkis Juozas *Matimaitis*, kilęs iš Tauragės apskr., Žygaičių val., Aukštupių k. Velionis palaidotas A. Šančių karių kapinėse.

2. Liepos 10 d. per neatsargumą Pajuostės dv. nukautas 4 pėst. L. K. Mindaugo pulko eilinis Jonas *Vygontas*, kilęs iš Klaipėdos apskr., Trušelių k. Velionis palaidotas tėviškėje.

3. Liepos 11 d. dr. J. Basanavičiaus vardo karo ligoninėje pleuritu mirė 7 pėst. Ž. K. Butegeidžio pulko eilinis Aleksas *Vaičiulis*, kilęs iš Kretingos apskr., Kartenos val., Žutautų k. Velionis palaidotas A. Šančių karių kapinėse.

4. Liepos 11 d. dr. J. Basanavičiaus vardo karo ligoninėje vidurių šiltine mirė 7 pėst. Ž. K. Butegeidžio pulko grandinis Augustas *Kiulys*, kilęs iš Šilutės apskr., Kintų val., Stankiškių k. Velionis palaidotas Kauno evangelikų kapinėse.

DALIŲ ŽYGLIAI I II-RO LAIKOTARPIO PRATIMUS

Pirmo laikotarpio taktiški pratimai Gaižiūnų poligone pasibaigė. Juose dalyvavo įvairios I ir III pėst. divizijų dalys. VIII. 16 d. nakties žygliais išvyko į savo nuolatinės stovyklas. Poligonas ištuštėjo. Bet neilgam...

Liepos 18 d. vakare įvairiais keliais pradėjo traukti poligonan kita kariuomenės dalių pamaina. Tai žygiavo į poligoną II pėst. divizijos dalys, kariškosios vyriausybės nustatytu II-me mokymo laikotarpyje taktiškų pratimų atlikti.

Pirmas poligoną pasiekė — 9 pėst. pulkas. Pro Ruklos dvarą jis pražygiavo 3 val. nakties. Jo orkestras galingai maršą drožė. Daliniai darniai į koją ėjo. Matyti buvo, kad per šimtą kilometrų atliktas žygis vytenininkų šaunumo nepalaužė. Pasirodė jie staigiai ties Rukla ir taip pat staiga pradingo II-je stovykloje, palapinėse.

Tuo pačiu laiku, kaip ir 9 pėst. pulkas, tik visai iš priešingos krypties, skubėjo į poligono pratimus tie I pėst. divizijos kariai, kurie dėl tarnybos negalėjo pratimų atlikti kartu su savo divizija I laikotarpyje. Jie pasiekė poligoną 6 val. Įsikūrė I stovykloje, barakuose.

Vidurdieny, pačiu karštuoju dienos metu poligoną pasiekė ir algirdininkai su kėstutininkais. Jų žygis itin pagarbos vertas. Išėję liepos mėn. 18 d. 20 val. iš savo nuolatinė stovyklų, jie 48 kilometrų atstumą nugalėjo vienu užsimojimu. Tai didinga ir gražu. Be to, tik atėję į I-mą stovyklą ir numetę savo sunkias kuprines, būdami suprakaitavę ir sudulkėję, džiaugsmu ir skambiu juoku pasveikino barakus, kuriuose jiems buvo skirta apsigyventi.

Atvykusios į poligoną dalys susitvarkė joms skirtose stovyklose iki liepos mėn. 20 d. 20 val.

Kita diena prasidėjo taktiški pratimai. Pradėta nuo būrio mokymo. Pratimai atliekami tokiu laiku: prieš piet nuo 6 iki 11 val. ir po piet nuo 15 iki 18 val. imamai. Į užsiėmimų laiką įskaitomas žygis į užsiėmimus ir atgal.

Poligono ligoninė netoli Ruklos dvaro. Vietovė labai graži. Iš pietų pusės didelė, lygi aikštė; iš šiaurės — jaunas pušynėlis ir upelis Ruklinė. Ligoninės rūmas stilingas. Tai vienaukštė vila, turinti iš abiejų pusių erdvas verandas.

Ligoninės vidus įrengtas moderniškai. Yra vandentekis ir kambariai vonioms. Viso ligoninėje yra 11 palatų. Aštuonios iš jų skiriamos neapkrečiamų ligų ligoniams. Dviejose įrengtas izoliacijos skyrius — sergantiems apkrečiamomis ligomis. Viena palata skiriama dantų kabinetui.

Poligono karių krautuvės. Karių krautuvės yra kiekvienoje stovykloje. Pirmą stovyklą aptarnauja Vytauto Didž. kuopos įsteigta karių krautuvė. Ji yra patogioje vietoje, buvusio Ruklos dvaro bravoro patalpose. Pirkti joje karys gali gauti visko, ko tik jam reikia. Tai labai patogiu I-mosios stovyklos kariams.

Antroje stovykloje karių krautuvė yra įrengęs 9 pėst. pulkas. Ji neturi tokios patogios patalpos, kaip pirmos stovyklos karių krautuvė, bet prekių užtektinai. Ji taip pat pilnai patenkina savo stovyklos karių reikalavimus.

Poligono kirpyklą, poligono komendanto leidimu, yra įsteigęs kažin koks Jonavos žydelis. Joje darbas atliekamas „skubiai ir garantuotai“. Taip bent buvo parašyta skelbime. Bet aš vieną kartą joje nusiskutęs jokios garantijos nepatyrčiau. Rytojaus dieną įsitikinau, kad mano barzda auga, kaip augo. Tik kainos poligono kirpykloje, mano manymu, yra perdidelės. Tai vistiek kaip Laisvės alėjoj. Jas reikėtų sumažinti.

Šiame tuo tarpu poligone nieko naujo. Dalys atlieka atskirų ginklų taktiškų pratimus. Manevruoja dieną ir naktį. Šaukdo, kad net visi poligono kampai pyška. Visur, kur tik pažvelgsi, eina intensyvus darbas. Ir viršininkai ir jų valdiniai ryžtingai mokosi kautis.

Jurgis Daina

EKSKURSIJA I KLAIPĖDA

Liepos 14 d. Kariuomenės Sporto Draugijos 4 artil. pulko skyriaus nariai (keletas karininkų su žmonomis ir 16 liktinių puskarininkų bei civilinių tarnautojų) buvo nuvykę į Klaipėdą apžiūrėti Lietuvos Eksportą, anglų kreiserį Orion, miesto kapus ir pasivažinėti jūra.

Pirmiausia lankėme Lietuvos Eksportą. Jį apžiūrėti pradėjome bekonų keliu, kuriuo dar gyvas bekonas iškeliavęs pavirsta po keliolikos minučių jau tinkamu eksportui. Mums skirtas palydovas pirmiausia parodė kiaulides ir jose dar gyvus bekonus. Tai didelės ir moderniškos patalpos, kuriose praleidžia paskutines valandas gyvieji bekonai. Mums matant, išvarė kelioliką bekonų pro specialiai įrengtas pravartines į skerdyklą piauti, o vėliau ten patekę jau radome tuos pačius bekonus parengtus eksportui, nors tai tetruko gal pusvalandis laiko. Mat, dabartiniu metu papiauna po 500—600 bekonų. Eidami bekonų keliu, patekome į skerdyklą, svilyklą, mėsides, rūkyklą ir šaldytuvus, iš kurių suledėjęs bekonas keliauja į Angliją ir kitas šalis, arba vietos rinkoje palieka. Kol visa tai apžiūrėjome, teko pereiti kelioliką įvairių patalpų ir sugaišti nemaža laiko.

Iš bekono skyriaus patekome į sviesto. Čia vėl teko lankyti visokias patalpas, šaldytuvus ir kitur, kur tik mūsų vedžiotojas malonėjo vesti. Jis tenkindamas mūsų smalsumą, ne tik viską aiškino žodžiu, bet ir savo patyrimu bei sugebėjimu vieną ar kitą darbą atlikti, ar mašinas valdyti, drauge ir pats su čia dirbusiais darbininkais ėmėsi dirbti tą patį darbą su nemažesniu įgudimu, kaip ir jie. O čia darbas vyksta amerikonišku tempu ir apskaičiavimu, nes jei vienas dirbamo darbo narys sustoja, tai ir kitiems tenka panašiai elgtis. Pagaliau, patekę į sviesto kontrolės kambarį, radome tris ponus su geriausiu apetitu bevalgančius jiems nešamą sviestą. Pasirodė, kad tai kontrolieriai, kurie bekramtydami sviestą, nustato jo kokybę. O sukramtytą išspiauna lauk. Keistas darbas, kurio pavydėtų jiems kareiviai, nes jie visada labai gražiai gaunamą porciją sukramto ir nuryja, o ne išspiauna.

Pagaliau žiūrėjome mašinų skyrių ir kitas smulkmenas. Visą apžiūrėjome per dvi valandas. Po to mieli šeimininkai pavaišino buterbrodais.

Iš čia vykome į vietos įgulą trupučiuką pasilsėti. O vėliau uosto direkcija leido savo laivu pavežioti mus po atvirą jūrą. Gaila, kad tą dieną būta mažų bangų, tad mažai teko patirti jų supimų ir jūros malonumų, kurių vieni, nors ir bijodami, troškome, kiti, gal, ir visai nenorėjo. Tačiau bendras visų noras buvo kiek nors paplaukioti po jūrą, nes daugumas buvo pirmutinį kartą.

Pasilsėję lankėme kreiserį Orion, kuris bene bus visiems palikęs didžiausio ir negreit išdilamo įspūdžio. Nors pabūklai ir kitos jo apginklavimo priemonės ne tiek jau mus, karis, sužavėjo, bet laivo įrengimas tikrai sudėtingas ir nelengvai (per valandą kitą) įsidėmėtinas dalykas. Nors išbuvome jame apie pusantros valandos ir turėjome vertėją, kuris anglų jūrininko aiškinimus mums pasakojo lietuviškai, tačiau viskas susimaišė vienon krūvon ir visko negalima atminti. Paliko tik bendras įspūdis, kad, nors ir ne pats didžiausias jūrų slibinas, bet ir tai atrodė lyg didžiulė plieno tvir-

tove su įgula, kelių šimtų žmonių. Norint jį tiksliai įsidėmėti ir pastudijuoti, reiktų bent porą dienų nuodugniai viską žiūrėti. Gal būt, dėl to susimaišė jo bendra vaizdas, kad visas jo vidurys atrodė lyg bičių korys sulypdytas vien iš didesnių ir mažesnių kajučių, visokių skyrių, dirbtuvių ir kt. Jūrininkai buvo tiek malonūs, jog mielai ir ekskursijoms ir atskiriems asmenims viską, kiek leido sąlygos ir aplinkybės, aiškino ir rodė. Džentelmeniškai ir rimti kariai buvo pasiryžę kiekvienam patarnauti.

Likusį laiką sunaudojome miesto kapams lankyti. Čia aplankėme žuvusiųjų Klaipėdą vaduojant kapą ir šiaip žiūrėjome kapų, kurie irgi verti ne mažiau kaip kitos Klaipėdos vietos lankyti, nes taip pavyzdžingai ir švariai užlaikomų bei sutvarkytų kapų Lietuvoje nėra. Tik čia pajunti tinkamą pagarbą mirusiems.

Dar vėliau kai kurie žiūrėjome įvykusių su anglų jūrininkais bokso rungtynių. Čia irgi anglai parodė savo išauklėjimą ir sugebėjimą. Jie visai lengvai ir nupelnytai vieną po kito mūsiškius boksininkus nugalėjo. Bendras įspūdis iš ekskursijos liko kuo geriausias. Ateity žadama rengti dar viena, tik didesnio masto ekskursija.

Benas Jablonskis

MINĖJOME PULKO ŠVENTE

8 p. K. K. Vaidoto pulkas liepos 20 d. paminėjo penkiolikos metų gyvavimo sukaktį.

Ši diena kiekvienam kariui buvo nepaprasta, nes visi, it vienas, jautė savų vienodą jausmą ir pergyveno, nors trumpą valandėlę, mintimis visa tai, kas per 15-ką metų įvyko. Šia sukaktimi labai buvo susidomėję jauni kareiviai, nes jiems dar šiemet pirmą kartą teko taip iškilmingai su pakilia nuotaika jaustis.

8 val. 30 min. pulko kariai igulos bažnyčioje dalyvavo pamaldose. Po pamaldų visi buvo nuvesti kinan, kur pamatė didžiuosius juokdarius: „Patą ir Patašoną“ ir išgirdo kalbantį filmą. Juk daug tokių buvo, kurie pirmą kartą savo gyvenime šiandien tai matė ir girdėjo.

19 val. Gubernijoje, pulko užsiėmimų aikštėje, buvo skaitoma paskaita apie mūsų opiausius uždavinius, nepriklausomybės kovas, kariuomenės ir 8-tojo p. pulko kūrimosi, plėtojimosi etapus, jo kovas ir pasižymėjimus. Žuvusiems savo broliams kariams pagerbti, griežiant orkestrui gedulo malda, kariai susikaupę atsistojo, tuo išreiškdami vieną mintį ir pasiryžimą, reikalui esant, paaukoti savo gyvybę ginant brangiausią tautos turtą — nepriklausomybę.

Vėliau pulko artistų mėgėjų kuopelė ten pat po atviru dangumi suvaidino „Už tėvynę kariausime“ iš mūsų kovų su rusais ir lenkais.

Šios dienos įspūdžiai liks ilgai mūsų jaunų karių širdyse ir duos jėgų tolimesniam mūsų gyvenimui.

Ptr. B. Akinis

LIETUVA LAIMĖJO PRIEŠ LATVIJĄ

Šiemet Lietuva laimėjusi futbolą prieš Latviją garbingai pasekė ir teniso sporto šakoje. Šeštadienį ir sekmadienį Palangoje buvo Lietuva — Latvija teniso rungtynės, kurios pasibaigė 3:2 mūsų naudai. Prie mūsiškių laimėjimo labiausiai prisidėjo Giedrys, kuris laimėjo abudu žaidimus. Neblogai pasirodė ir Remeikis, kuris tik dėl silpnescio A. Jakučio žaidimo dvejetą prieš latvius pralaimėjo. Lietuvą atstovavo Giedrys, Remeikis ir A. Jakutis. Rezultatai: Kronbergas (Latvija) — Jakutis (Lietuva) 6—3, 1—6, 7—5, 6—1; Giedrys (Lietuva) — Jansonas (Latvija) 3—6, 6—4, 6—2, 5—7, 6—3; Bertin-Berzinš — Kuznecovas (Latvija) — Remeikis — Jakutis (Lietuva) 4—6, 6—2, 6—2, 6—4; Giedrys (Lietuva) — Kronbergas (Latvija) 6—3, 6—2, 6—2, Jakutis (Lietuva) — Jansonas (Latvija) 3—6, 6—2, 6—4, 6—4. Mūsiškiai techniškai už latvius buvo stipresni ir mūsų laimėjimas visai užtarnautas.

Š.Š. KOVAS — LGSF 5:1

Šeštadienį LFLS sporto stadione buvo Kovo ir LGSF pirmenybių rungtynės, kurios pasibaigė LGSF pralaimėjimu. Po LGSF laimingo lankymosi Latvijoje ir Estijoje daugelis

tikėjosi LGSF matyti laimėtoju, bet komandos gynimas ir Kovo laimė rungtynes nulėmė kitaip. Rungtynių pradžioje veržlus LGSF puolimas sudarė Lietuvos meisteriui daug pavojų, kuriuos laimingai likvidavo Kovo gynimas: Jankauskas, Žebrauskas ir Tallat-Kelpša. Pirmas Kovo atsilankymas prie LGSF vartų kaštavo голу, kurį Bubnovas gražiai su galva įkirtu. Po keletos minučių Sabaliauskas pabaudos smūgiu rezultatus padidino iki 2, o Mušinskas iki 3. Puslaikio pabaigoje LGSF-ui pavyko laimingai nors vieną įmušti Kovui garbės golą. Antrame puslaiky Kovas vėl pavojingai šaudė į vartus. Sabaliauskas rezultatus padaugino iki 5. Šiose rungtynėse ypač LGSF stengėsi atsirevanšuoti prieš Kovą taip pat už didelį pralaimėjimą toje pat vietoje 4:1 pavasarį. Nors Kovas geri šauliai, tačiau negražiai žaidė. Po šių rungtynių šaulių Kovas pirmenybėse stovi pirmoje vietoje. Antroje vietoje — Klaipėdos KSS.

KYBARTŲ ŠAULIŲ SVEIKATA — LFLS 2:0

Šaulių provincijos komanda Sveikata sekmadienį Kaune, žaisdama prieš LFLS, sukėlė didelę sensaciją. Visi atsilankę į rungtynes buvo iš anksto užtikrinti LFLS-so dideliu laimėjimu. Tačiau rungtynės pasibaigė užtarnautu Sveikatos laimėjimu. Kitų organizacijų „išpešiota“ šaulių Sveikata sugebėjo tinkamai sudaryti naują komandos sudėtį, kuri sekmadienį Kaune labai darniai žaidė, gerai sviedinį su galva valdė ore ir susipasavo. Nors šauliai fiziškai žymiai už LFLS buvo silpnescni, tačiau miklumu ir patvarumu Sveikata nuo pradžios iki rungtynių pabaigos buvo vienoda. Kybartiečiai šiose rungtynėse parodė kauniškiams ką reikiama ištvermė ir ryžtumas. Pradžioje žaidimo Sveikata laikėsi kiek nedrąsiai, tačiau įmušus pirmąjį golą padidėjo drąsa ir rungtynės pagyvėjo dar labiau. Pirmas puslaikis pasibaigė 1:0. Tą patį „mažiukai“ parodė ir antrame puslaikio žaidime. Apie Sveikatos atskirus žaidėjus sunku ką pasakyti, nes visa komanda buvo vienas gražus susižaidęs vienetas ir kiekvienas kovojąs už sviedinį kaip tikras kovotojas. Taip pat komandoj nebuvo šiurkštumo. Be to, reikia pastebėti, kad rezultatai sveikatiečių naudai galėjo būti ir didesni. LFLS reikėtų susirūpinti savo komandos puolimo linija ir sudėties pastovumu, nes komanda buvo išsiblaškiusi ir draugiškose rungtynėse su Kauno Makabi, kuriems irgi pralaimėjo 4:2. Priešžaismyje Sveikatos A kl. žaidė su LFLS A kl. ir rungtynės pasibaigė 2:1 sveikatiečių naudai.

MAISTAS — TAURAS A KL. 2:1

Sekmadienį LFLS sporto stadione vietoje pirmenybių rungtynių buvo draugiškos, kurias laimėjo Maistas.

KAUNO JSO PRALAIMĖJO PRIEŠ PANEVĖŽIO ŠAULI 3:1

Sekmadienį Panevėžyje Kauno JSO futbolininkai žaidė su Panevėžio šauliu ir pralaimėjo. JSO komanda buvo sudaryta iš gerų žaidėjų. Panevėžio šaulys labiau spaudė svečius ir laimėjo 3:1. Šaulys yra Panevėžio pavasario pirmenybių nugalėtojas.

KAUNE BUS TARPMIESTINĖS LENGV. ATL. PIRMENYBĖS

Liepos 29 d. Kaune numatoma suruošti lengv. atletikos 3-jų miestų pirmenybes: Kauno, Klaipėdos ir Liepojos. Tilžė šiose rungtynėse dalyvauti atsisakė. Pernai tarpmiestines rungtynes laimėjo Kaunas.

STEIGIAMI AUKŠTIEJI KŪNO KULTŪROS KURSAI

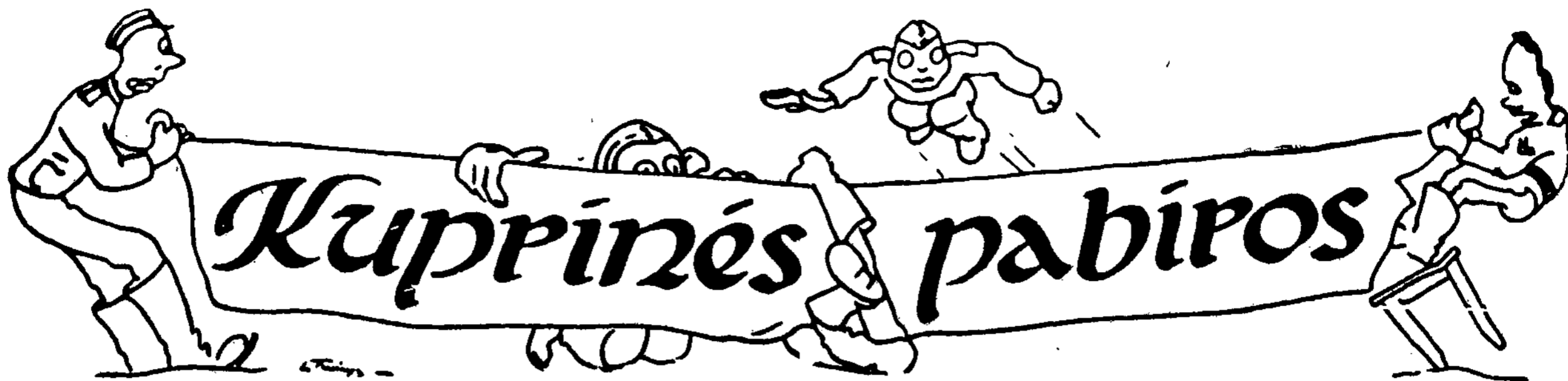
Prie kūno kultūros rūmų steigiami aukštieji kūno kultūros kursai. Kursams paruošti švietimo ministeris paskyrė komisiją iš kūno kult. rūmų direktoriaus Augustausko, Alg. Vokietaičio ir ref. Latveno. Steigiamų aukštųjų kūno kultūros kursų tikslas yra paruošti aukštesniųjų ir viduriniųjų mokyklų kūno kult. mokytojus. Į kursus priimant, bus žiūrima, kad priimtieji asmenys būtų igiję kariško mokslo žinių. Kursai prasidės dar ši rudenį.

IŠ KAUNO BAIKAREMIS I KLAIPĖDA

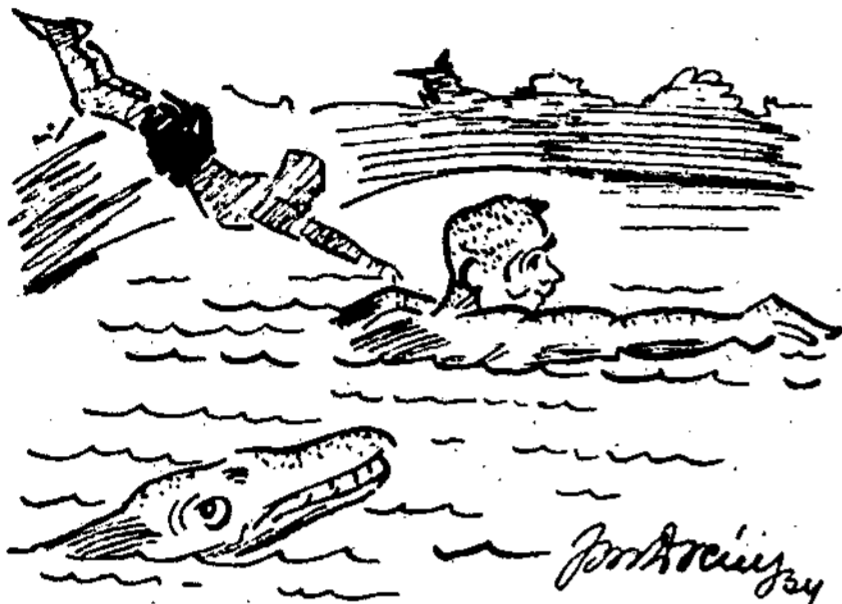
Į jūros dieną vyr. skautų štabas numato ruošti ekskursiją, kuriai vadovausias prf. Kolupaila.

Š. GRANDIES NARYS BAIKARE IŠ PLEVINIO (LATVIJOJE) I KLAIPĖDA

Liepos 25 d. šaulys A. Prūsas baidare iš Plevinio per Dauguvą, Rygos įlanką ir jūrą keliauja į Klaipėdoje įvykstančią jūros dieną. Jis plaukia su jūros šaulio vėliavėle. Plaukti numato apie 600 km.

NERYJE

Lydeka: — Prisigirdysiu iš gėdos!
Tas kareiviukas ėmė mane ir aplenkė...

NESUPRATO

— Žiūrėk, močia, štai Kazys ir antrąją fotografiją atsiuntė!
— Dievuliukau, ką jie iš mano Kazelio padarė. Akys kaip „tarielkos“, nosis, kaip „sloniaus“!.. —

KAVALERISTIŠKAS TANGO

Reik mokėt ir žinot,
Kaip žirgelis pabalnot,
Duoti ėst, užsisėst
Ir į mūšio lauką jot.

Reik mokėti ir valyti,
Kad vyresnis nesakytų, —
Na tai ką gi, mano mielas,
Imki porą valandėlių.

Kumelyt, tu meili,
Stiprias, kojas tu turi;
Daugel mylių nugaruos
Ant tavosios nugaros.

Ar tai kalnas ar dauba,
Skriejam viesulu abu,
Liekas krūmai ir laukai —
Kumelyte, ai ai ai.

Jon. Doclus

AŠ! — A-A-A-Š-Š-Š... AŠ...

— Na, Pelėda, pasakyk, kuris mūsų būrio kareivis gražiausias?

— Aš! — tamsta vade.

— Kuris tvarkingiausias?

— Aš.

— Klusniausias?

— Aš! — Drąsiai atsakinėjo eilinis Pelėda.

— Kuris — „Kario“ neskaito?

— Aš. — liūdnai atsakė Pelėda.

— Kuris šautuvo nevalo?

— Aš...

— Kuris vakar vakare be leidimo iš kareivinių pasišalino į miestą?

— A-a-a-š-š-š... aš... aš, — tamsta vade — nebauskit, maždavo eilinis Pelėda.

J. K.

PUIKIAI SUTVARKYTA

Tik išvaizduok, Petrai, kaip puikiai sutvarkytas mūsų drausmės statusas. Aukštesnieji viršininkai gali naudotis žemesniųjų viršininkų teisėmis.

— Tiesa, bet dar puikiau, kad žemesnieji negali naudotis vyresniųjų teisėmis, — atsakė Jonas.

J. Sejanas

TANKAIS PRIŠ KRIZĘ

— Pasakyk, jaunas kareivi Cinkau, kuo kovosim prieš ekonominę krizę — paklausė viršila.

— Tankais, tamsta viršila, — atsakė Cinkus.

J. K.

ATŠALIMAS

— Brangusis, neperseniai tu mane vadinai balandėle, ir angėlu, o dabar atsisakai į gegužinę nusivesti, — aimanuoja Šančių Jadzė.

— Sparnuoti padariniai juk ir patys nusukti gali.

PER PAAIŠKINIMUS

— Norint suklaidinti priešą ir paslėpti nuo jo tikrovę, poligone tenka dažnai užsimaskuoti, — aiškina skyriminkas.

Eilinis Dilba (pats sau). Ach, štai dėl ko Marytė prieš dažydama visada sako: „Dabar, brangusis, pakeisiu savo maskę“.

KULTŪRINGUMAS

— Nieko neveikti ir panages krapštinėtis reiškia tinginiavimą ir atsilikimą, — aiškina grandinis savo vyrams.

Naujokas Kilpa (pats sau). Matai, kaip jis dabar kalba, o anądien, kai mano panagės buvo žemėtos, tai ir davė vieną be eilės.

BAISUS HUSARO SAPNAS

Kartą husarų eskadronas priėjo dangaus vartus ir tvirtai pasibeldė į juos

— Kas čia? — paklausė dangaus vartininkas.

— Husarai, — atsakė eskadrono vadas.

— Gerai, tuojau!

Vartininkas pažvangino raktais, atidarė vartus ir ėmė, atidžiai žiūrinėdamas, leisti po keturis raitininkus dangun. Tik štai iš pat eskadrono vidurio sugriebė husarą Motiejų Molį, išvedė iš rikiuotės ir rūsčiai tarė:

— Šito dangun neleisiu!..

— Kodėl? — paklausė išsigandęs husaras.

— Todėl, kad tamsta neskaitei „Kario“!..

Baisiai persigandęs pabudo Motiejus ir iš susigraužimo nebegalėjo užmigti visą naktį. Laimei, kad tai buvo tik sapnas...

Al. B.

KOKIŲ ESTI PRIEŠAIKŲ

Lietuvoje ir bendrai visoje Europoje priešaikos esti maždaug vienodos, tik skiriasi vienu kitu žodžiu. Afrikos negrai prisiekia plėšriesiems gyvuliams, kurie juos tadrasko, jei jie meluoja, arba piktosioms dvasioms, kurios teperskioja juos kiekvieną žingsnį, kerštu arba ginklu rankose. Kinai prisiekia vištai, kuriai nusūkamas sprandas, tariant šiuos žodžius:

— Jei aš meluoju, tai teužmuša mane dievai taip, kaip aš užmušiau šį sutvėrimą.

Azijos - Indijos budistai prisiekdami taria šiuos žodžius:

— Jei meluočiau, tebūnie įmestas mano kūnas į pragarą nešioti ugnyje vandenį žilvitiniame krepšyje.

Naujos Gvinėjos gyventojai prisiekia saulei:

— Sudegink mane, jei aš neteisingai kalbu.

A. St-člus

„Paminklo kojai“ paslaptis

Laukuose ties Saragota (Jung. Amer. Valst.), kur įvyko lemiamos kautynės dėl J. A. Valst. nepriklausomybės, stovi paminklas. Šis paminklas pastatytas tuoj po nepriklausomybės kovų, bet vėliau jis buvo smiltimis užneštas ir užmirštas. Dabar paminklas vėl atnaujintas ir neseniai įvyko jo atidarymo iškilmės.

Ant paminklo užrašas: „Atminčiai puikaus Amerikos kariuomenės kareivio, kuris 1777 m. spalio 7 d., būdamas sunkiai sužeistas, savo bendrapiliečiams suteikė galutinę pergalę ir užtat buvo pakeltas į generolus.“

Kiekvienam, skaitančiam šį užrašą, ateina į galvą mintis, kodėl nepaminėta to narsiojo kareivio pavardė. Negana to, ant paminklo nėra narsuolio statulos, net mažo jo atvaizdo paminkle nerasi. Paminklas vaizduoja patrankos vamzdį, ant kurio pastatytas batas su koja, padėtas antpetis ir laurų vainikas. Nepaprasta šio paminklo išvaizda, nemažiau nepaprasta ir susijusi su juo istorija.

Anglų kariuomenė, generolo Burguino vadvuojama, įsitvirtino ties Saragota. Jos pozicijos buvo sunkiai prieinamos. Kai 1777 m. spalio 7 d., anksti rytą, prasidėjo kautynės, tai beveik niekas netikėjo, kad anglai gali būti išmušti iš jų pozicijų. Tačiau kareivis **Benediktas Arnoldas**, parodęs daug nepaprastos drąsos ir narsumo, savo entuziazmu užkrėtė amerikiečių eiles. Amerikos kariuomenė ne tik nugalėjo anglus, bet ir visą jų armiją paėmė nelaisvėn. Pats Arnoldas buvo sužeistas į koją, kuri visam amžiui paliko paraližuota.

Jei tos dvi kulkos, kuriomis buvo peršauta Arnoldo koja, būtų pataikiusios jam į širdį, tai Amerikos istorija ji būtų apsupusi tautos didvyrio aureole ir vietoje „paminklo kojai“ stovėtų kitoksai paminklas. Bet likimas lėmė kitaip. Arnoldas iš tautos didvyrio virto tautos išdaviku.

Po Saragotos kautynių praėjo treji metai. Pakeltas į generolus Arnoldas buvo Vest Pointo tvirtovės komendantu. Ir tada buvo susektas sąmokslas, kad Arnoldas, anglų pirktas, rengiasi Vest Pointo tvirtovę, kuri buvo labai svarbus strateginis punktas amerikiečių fronte, atiduoti anglų generolui Klintonui. Susekus sąmokslą, Arnoldas pabėgo pas anglus.

Nepaprastai sunkiai nusikalsti tėvynei ir kario priešai, kai kėsinosi Arnoldas, bet ir jo dideli nuopelnai negalima buvo neatžymėti.

— Arnoldas tikrai pasirodė išdavikas, bet spalio 7 d. jis lėmė amerikiečių pergalę, — kalbėjo Arnoldo kovos draugas gen. Peisteris, reikalavęs, kad nė vienas kilnus pasiaukojimas tėvynei nebūtų užmirštas.

Generolo Peisnerio iniciatyva ir rūpesčiu buvo pastatytas paminklas, bet ne išdavikui Arnoldui, o jo pirmajam žygdarbiui. Todėl tas paminklas yra tokios nepaprastos išvaizdos, todėl jame neįrašytas narsuolio vardas, todėl jis vaizduoja koją, kurios Arnoldas neteko kautynėse dėl Amerikos laisvės.

Klausimas, ar amerikiečiai, pastatę „paminklą kojai“, dovanojo Arnoldui jo išdavikišką darbą. Žinoma, ne.

Praėjo keliolika metų. Amerika iškovojo sau nepriklausomybę. Generolas Peisteris, nuvykęs į Londoną, sutiko Arnoldą.

— Ką jūs būtumėt padarę, jei aš būčiau patekęs į jūsų rankas? — paklausė Arnoldas.

— Generole, — atsakė Peisteris, — mes būtume atpiovę tamstos sužeistą koją ir ją palaidoję su kariška pagalba, o kas lieka, t. y. tamstą patį, būtume pasiuntę ant kar-tuvių.

„Paminklas kojai“ yra tartum simbolis, primenąs taurų pasiaukojimą tėvynei ir žiauriausį išdaviko pasmerkimą.

K. U.

D. KARO GAMYBA

„Krasnaja Zvezda“ skelbia kai kuriuos duomenis iš d. karo. Sommos kautynėse 1916. VI. 24-VIII. 10 d. prancūzų artilerija paleido 2.013.484 lengvų ir 519.165 sunkiųjų artilerijos sviedinių. Ties Verdun'u tais pačiais metais VII. 13—27 d. išleista arti 3.000.000 lengvųjų ir 1.000.000 sunkiųjų sviedinių.

1918 m. parako gamyba pasiekė: Prancūzijoje 10.000 t. kas mėnesį, Vokietijoje — 14.500 t., o Anglijoje net 40.000 tonų.

Naujieji leidiniai

Mirko Jelusiū. DON ŽUANAS arba SEPTYNIOS DI-
DŽIOSIOS NUODĖMĖS. Romanas. Iš originalo išvertė
A. K. Puida.

Romane plėtojama gili filofiška mintis, kurią autorius pasako šiais žodžiais: „Visų nesubrendėlių svajonė rasti laimės galimai didesnio moterų skaičiaus glėby“.

Tai minčiai iškelti bei iliustruoti ima autorius ispanų jaunikaitį ir rodo, kaip jis, ieškodamas pasitenkinimo ir gyvenimo prasmės meilėje, pažįsta daug moterų ir įklimpsta į šias nuodėmes: puikybė, girtavimas, pyktis, pavydas, paleistuvavimas, šykštumas ir pagaliau — širdies nuovargis.

Po daugelio savo nuotykių ir romantiškų istorijų susitinka Don Žuanas vieną jaunikaitį ir sako jam: „Tu esi jaunas, visas tavo gyvenimas dar prieky. Paklausk mane, nesi-
stenk pasekti manimi, saugok save vienai, kuri tau viską, ko šandie tau rodosi trūksta, šimteriopai atiduos“.

Apie save patį jis taip sako: „O ar tu žinai, ką aš laimėjau — žinojimą, kad vienas pabučiavimas daugiau vertesnis negu visi drauge, kad viena moteriškė, kur kas vertesnė nekaip viso pasaulio įsimylėję snukučiai“.

P. Dulacis

AIZSARGS. Mėnesinis karo mokslų, literatūros ir visuomenės laikraštis. 1934 m. Nr. 7/133.

Po šių metų gegužės mėn. 15—16 d. perversmo Latvijos istorijoje prasidėjo naujas laikotarpis. Tatai žymu ir „Aizsargo“ turiny. Yra daug rašinių, kuriuose aiškinama to perversmo reikšmė ir nauji latvių tautos uždaviniai. Ne-trūksta čia ir grynai kariškų rašinių.

Taip pat šiame numery yra kpt. Tr. straipsnelis „Lietuvos šaulių 15-toji šventė“, kuriame atpasakojama šaulių istorija ir veikimas. Šis straipsnelis baigiamas taip: „Linkime mūsų brolių tautos šauliams taip pat ir ateity su tokia pat garbe kaip ir iki šiol nešti savo tautinę vėliavą“.

Carlo M. Viglietti. NE TUO KELIU. Istoriski atsiminimai. Iš italų kalbos išvertė Romanas Klumbys. Akc. „Žai-bo“ b-vės leidiny, 1934 m. 159 psl. Kaina 2 lt.

Šį veikalą autorius patiekia skaitytojams atsiminimų forma. Tie atsiminimai yra jo mirusiojo draugo Henriko autobiografija.

Henrikas gimė Ispanijoje, turtingoje pirklių šeimoje. Iš ispano tėvo ir motinos, gražiosios Italijos dukters jis paveldėjo karštą būdą ir nesuvaldomą gyvumą. Tokia jo prigimtis taip įgriso tėvams, kad tie atidavė jį Jėzuitų kolegiją Italijoje.

Iš prigimties jis buvo pamaldus. Bet kolegijos aplinka ir draugas Karolis, dar daugiau padidino jo pamaldumą. Nutarė stoti vienuolynan. Tėvas, trokšdamas savo sūnui vien laimės, davė laisvę, įspėdamas nepadaryti klaidos. Bet motina nesutiko, kad atsiskirtų nuo šeimos. Atsakyti motinai — taip ar ne — buvo didžiausias savęs bandymas. Nieko nesa-
kęs naktį išbėga pro langą į vienuolyną. Bet neilgai ten buvo. Jis turėjo grįžti prie mirštančio tėvo, ir motina daugiau jo nebeišleido.

Nusileidęs motinai, įsipina į slidų pasaulinį gyvenimą. Pamirštą vienuolyną, maldas. Patenka į nelaimės. Ir čia gauna draugo Karolio laišką. Atlanko jį tėvas kolegijos rektorius ir vėl susitaiko su Kristumi. Bet jis į vienuolyną grįžti nebegali. Pasaulinis gyvenimas suardė sveikatą, jis jaučiasi arti mirties. Miršta susitaikęs su Dievu, prašydamas rektorių leisti jam padaryti įžadus ir palaidoti apvilktą sutana.

Henriko pavyzdys lietuviškam skaitytojui svetimas. Turtingas aristokratijos gyvenimas, pietų kraštuose Henriką daro nesuprantamą. Šiaip paskaityti įdomi.

T. A.

Valdoma raketa

Japonas inžinierius Cunendo Chara išrado raketą, kuri viršutiniuose oro sluoksniuose gali lėkti 8000 km per valandą. Įdomiausia yra tai, kad ši raketa elektromagnetinių bangų pagalba gali būti valdoma nuo žemės. Tam tikri raketose įtaisyti aparatai priima elektromagnetines bangas ir reguliuoja raketos lėkimo kryptį.

DAINOS KONKURSAS

Komunistinio jaunimo sąjunga buvo paskelbusi konkursą geriausioms kareivių dainoms atrinkti. Į konkursą buvo atsiųsti 650 dainų tekstai ir 195 muzikos kompozicijos iš visų SSSR kraštų, taip pat iš Prancūzijos ir Amerikos. Už geriausias dainas paskirtos 4 premijos (nuo 10000 iki 1000 rub.). Premijos duotos už 13 dainų: „Oro komsomolo maršą“, „Tyrų kavalerijos dainą“, „Dainą apie Kotovskį“ (raudonosios kavalerijos didvyrį), „Užbaikalio dainą“, „Dainą apie stratonautus“, „Čapajevų dainą“, „Raudonojo laivyno dainą“, „Prinoksta tuopos“, „Raudonąją žvalgybą“, „30 divizijos dainą“, „Žygio dainą“.

5 dainų tekstus ir muziką išspausdino „Krasnaja Zvezda“ (Nr. 161).

Visos dainos labai moderniškios ir aktualios.

Toliau kasmet vasario 23 d. (raudonosios kariuomenės metinės šventės dieną) bus skiriamos 2 premijos po 10000 rub. už parašytus pr. metais ir priimtus kariuomenės dalyse žygio maršą ir žygio dainą. Premijas paskyrė komunistinio jaunimo sąjungos centro valdyba.

PRANCŪZŲ SPORTO AVIACIJA

Prancūzijos aviacijos ministrai duosniai šelpia sporto aviaciją. 1930 m. išleistas ypač palankus sportininkams įstatymas. Kas perka lėktuvą, gali gauti iki 20% jo vertės pašalpos pinigais. Šios pašalpos išaugo nuo 4.725.000 frankų 1930 m. iki 9.000.000 frankų 1933 m. Šiomet paduota jau 192 prašymai dėl pašalpų. Pr. metais pirkti 204 lėktuvai, o šiemet per 4 mėn. — 48 lėktuvai. Aeroklubai nupirko 265 mašinas, privatūs asmens — 467. Be to 10 lėktuvų nupirkti be ministerijos pašalpos ir 110 lėktuvų pati ministerija atidavė aeroklubams nemokamai. Šio laiku sporto aviacija turi 805 lėktuvus, iš jų 350 — aeroklubuose. Kiti kraštai tuo atveju atsilikę nuo Prancūzijos. 1933 m. pabaigoje Anglijoje buvo 472 sporto lėktuvai (70 — aeroklubuose), Vokietijoje — 357 (aeroklubuose 257), Italijoje tik 82 (iš kurių 44 aeroklubuose).

Taigi sporto aviacijos srityje Prancūzija užima Europoje pirmąją vietą.

PRIEŠLĒKTUVINĖ APSAUGA PARYŽIUJ

Paryžiaus municipalitetas nutarė užtraukti 20 mil. frankų paskolos, kuri bus suvartota miesto priešlėktuvinės apsaugos reikalams. Per posėdį miesto prefektas pranešė, kad šiuo metu Paryžiuje jau yra įrengta 21.000 slėptuvių požemiuose.

NAUJAS TANKAS LENKŲ KARIUOMENĖJE

Pasak „Przegląd Wojskowy - Techniczny“, Lenkijos kariuomenėje įvestas naujas tankas, kuris pavadintas „Tankett TK-3“. Į šį tanką telpa 2,48 ton. amunicijos, o jo dydis toks: 2,58 mtr. ilgio, 1,78 m. pločio, 1,31 m. aukščio. Motoro galingumas nuo 46,5 H.P., maksimalinis greitis 45 klm. per valandą. Tankas ginkluotas vienu sunkiu kulkosvaidžiu iš pryšakio ir vienu lengvu, pritaikintu šonų apsaugai, 2360 šovinių; šarvai 3—8 mm. Tanko kilimo kampas 45°, lengvai nugali griovius iki 1,5 metr. pločio ir pereina per 0,5 m. gilumo pelkes. Degamosios medžiagos paima 61 litrą; 28 litrų pakanka 100 kilm. distancijai. Įgulą sudaro 2 žmonės.

Ten pat sakoma, kad karo inžinierius Groclik - Graniowski sukonstruktavo naują, šarvuotą traukinį, kuriuo motorų kiekvienoms 4 H.P. tenka 1 tona krovinių; greitis — 120—130 klm. per valandą. Pirmutiniai ir paskutiniai nešarvuoti vagonai su medžiaga geležinkelio taisymui be motorų, o kiti vagonai turi net po du motorus. Apkrautas vagonas sveria 20 tonų; šarvuotos tik tos dalys, kurios paskirtos žmonėms. ašruoti vagono skyriai sujungti 60×60 cm. slinkimo koridoriais. Iš oro pusės vagonai padengti lygiu dur-aliuminijaus sluoksniu, kad kulipkoms pereinant sienas išvengtų galimų sprogių.

Artillerijos vagonas turi 2 apie save pasukamus bokšteličius; visi šaudantieji vagonai turi net po 3 šarvuotus skyrius dėl 12 žmonių kiekvienas; be to, po 2 bokšteličius iš šonų pėstininkų apsaugai. Traukinio ilgis 150 m., svoris — 100 tonų; 6 motorai po 80 H.P., iš viso 480 H.P.

KARINIS KAVALERISTŲ RENGIMAS

Tarybų respublikų sąjungos karinis kavaleristų rengimas įvesta 1928 metais, kai buvo įsteigti pirmieji „kavalerijos rateliai“. Ratelių tikslas parengti reikalingą skaičių kavaleristų tikrajai tarnybai ir karui.

Kavalerijos rateliai organizuojami „Osoviachimo“ (priešlėktuvinės ir priešdujinės apsaugos sąjungos). Rateliai būna I ir II laipsnio. I laipsnio rateliuose išeinama elementarinis kavaleristo mokymas, į II laipsnio ratelius priimami visi baigę I laipsnio ratelio mokymo kursą, paleisti neribotų atostogų iš kariuomenės, teritorialinių dalių keičiamosios sudėties kareiviai. II laipsnio ratelis pagilina gautas I laipsnio ratelyje žinias, duoda naujesnių žinių.

Ratelių nariai supažindinami su raudonosios kavalerijos tradicijomis ir istorija (pilietiškas ir lenkų - rusų karai), pabrėžiama kavalerijos reikšmė Tarybų respublikų sąjungai su jos dideliais plotais.

Baigę ratelyje mokymo kursą Osoviachimo nariai gauna lengvatų karo tarnyboje, jiems mažinamas tikrosios tarnybos laikas. Organizacija sėkmingai plečiasi ir auga:

Metai	Ratelių	Narių
1928/29	250	23.000
1929/30	600	40.000
1930/31	1.150	60.000
1931/32	1.600	80.000
1932/33	2.500	100.000

Šiuo laiku Osoviachimas turi jau 121 dengtą manežą mokymo reikalams ir 6.500 arklių. Šiomet manežų statybai atleista 250.000 rublių.

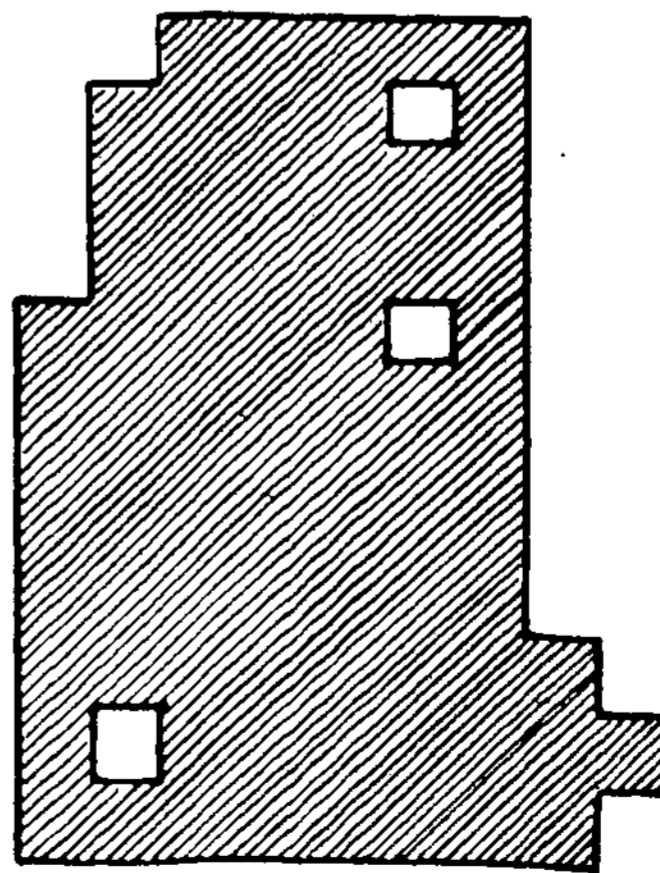
Galvosūkių 27 nr. sprendimas

GERIAUSIAS MOKSLAS YRA TAS, KURIS MOKO GINTI TĖVYNĖ

Gerai išsprendė: 1) Z. Bartaška (K); 2) L. Briedis (VŠ); 3) j. p. P. Bečius (pion. b.); 4) v. p. St. Bačinskis (KPM); 5) K. Vadzišius (1 p. p.); 6) virš. J. Suikevičius (4 p. p.); 7) v. p. Antaniškis (4 p. p.); 8) St. Zagžeckas (Ukm); 9) v. p. Gudžiūnas (KPM); 10) j. p. Pr. Sitavičius (3 at. p.); 11) j. p. St. Janulevičius (4 p. p.); 12) eil. V. Griauzdė (k. av.); 13) Al. Tuinila (Simn.); 14) gr. V. Raila (r. b.); 15) v. p. Vaitiekūnas (2 ul. p.); 16) Alf. Šutinys (K.); 17) P. Plevokas (I p. div. št.); 18) v. p. Kelmelis (2 art. p.); 19) Sisas (9 p. p.); 20) eil. Malinauskas (k. a.); 21) eil. Petrauskas (k. a.); 22) K. Šidlauskas (Eigird.); 23) P. Kalvelis (I p. div. št.); 24) J. Leblionka (Giedr.); 25) J. Žeglys (K.); 26) j. p. Norvila (3 art. p.); 27) v. p. Preibys (KPM); 28) eil. Al. Sicila (S.P.M.); 29) J. Černiauskas (2 ul. p.); 30) V. Paliušis (K.); 31) J. Sakalauskas (Dršn.); 32) v. p. Zapkus (1 p. p.); 33) G. Juškėnas (Alyt.); 34) J. Astraukas (Vilk.).

Galvosūkių 30 nr.

(vert. 2 tš.)

Padalykite šią figūrą taip,

kad išeitų 8 raidės, iš ku-

rių sudarykite

Dievo kūrinį.

Vyt. Stankūnavičius.

NORĖJO PASIGERINTI

— Vyrų, kas turite peilį, — klausia viršila kuopoj.

— Aš... aš... aš... aš, — atsakė viens po kito.

— Na, tai jūs visi marš virtuvėn bulvių skusti...